28 ԱՊՐԻԼ 1998 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ #72 (1575)

Ազգ
Azg
armenian daily

Վահան Հովհաննիսյանը եւ Պարույր Հայրիկյանը՝ խորհրդականներ

Ռոբերտ Քոչարյանի ապրիլի 27-ի հրամանագրով Վահան Հովհաննիսյանը նշանակվել է նախագահի խորհրդական։ Նրա պատասխանատվության շրջանակներում կլինի հանրապետությունում գործող կազմակերպությունների եւ հասարակայնության հետ աշխատանքների համակարգումը։

Նախագահի նույն օրվա մեկ այլ հրամանագրով Պարույր Հայրիկյանը նշանակվել է նախագահի խորհրդական։ Պարույր Հայրիկյանը կգլխավորի նախագահին առընթեր մարդու իրավունքների հարցերի հանձնաժողովը։ Սա մշտական գործող խորհրդակցական մարմին է, որի հիմնական խնդիրներն են մարդու իրավունքների եւ ազատությունների աջակցությունն ու պաշտպանությունը, մարդու իրավունքների խախտման վերաբերյալ գանգատների քննարկումը, հանրապետությունում մարդու իրավունքների պաշտպանության երաշխիքների ու վիճակի վերաբերյալ ամենամյա զեկույցի պատրաստումը։ Պարույր Հայրիկյանը կղեկավարի նաեւ պետաիրավական համակարգի բարեփոխումները, ինչպես նաեւ կիամակարգի սահմանադրական փոփոխությունների գործընթացի նախապատրաստական աշխատանքները։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Զենքն է ծնում «իրավունքը»

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Երբ Գարեգին Նժդեհը պնդում էր, թե ուժն է ծնում իրավունքը, ապա այս երկուշաբթի ՀՀ Ազգային ժողովն ապացուցեց, որ զենքն է ծնում իրավունքը։ Երկուշաբթի խորհրդարանի օրակարգը հույժ ծանրաբեռ էր՝ 28 օրենքների նախագիծ, ի հավելումն որոնց ԱԺ նախագահ Խոսրով Հարությունյանն առաջարկեց ընդգրկել եւս 12-ը։ Որոշ պատգամավորներ փորձեցին ըմբոստանալ՝ գիտակցելով հայոց օրենսդիրների կարողությունների սահմանը, սակայն ԱԺ փոխնախագահ Ալբերտ Բազեյանի նախագահությամբ խորհրդարանը շարունակեց հերթական եռօրյան «Զենքի մասին» օրինագծի առաջին ընթերցմամբ։ Գործի լրջությունն ապացուցում էին ներկա բարձրաստիճան զինվորականները ՆԳ փոխնախարար, գեներալ-լեյտենանտ Հայկ Հարությունյանի գլխավորությամբ։ Հիմնական ընդդիմախոսը ԱԺ պետական-իրավական հանձնաժողովի փոխնախագահ Վիկտոր Դալլաքյանն էր, որ օրինագծի քննարկմանը գրեթե շեքսպիրյան ծեւակերպում տվեց «Զինե՞լ, թե՞ չզինել հասարակությանը հանուն ինքնապաշտպանության»։ Նա բերեց Շվեյցարիայի, ԱՄՆ-ի եւ Ճապոնիայի օրինակները։ Շվեյցարիայում զենք կրելու արտոնություն ունի բնակչության մեծամասնությունը։ Անգամ մայրաքաղաքում արտոնագիր ունեցող շվեյցարացին իրավասու է շրջել լիցքավորված ինքնաձիգով։ Զենքի կիրառմամբ կատարված հանցագործությունների առումով, սակայն, Շվեյցարիան ամենաբարվոք վիճակում է՝ 2 տոկոս։ Ճապոնիայում իրավիճակը տրամագծորեն այլ է՝ զենքից ազատ հասարակություն։ Անօրինական զենք ունենալը պատժվում է 15 տարի ազատազրկմամբ։ Վիկտոր Դալլաքյանի տվյալներով Ճապոնիայում ընդամենը 50 մասնավոր անձինք իրավունք ունեն հրազեն կրելու։ Սակավազեն Ճապոնիայում եւս 1997 թ. ընդամենը 32 հրազենային սպանություն է կատարվել։ Իսկ ԱՄՆ-ում ընտանիքների շուրջ 50 տոկոսը հրազեն է պահում, բայց հանցագործությունների թիվը գերազանցում է մեկ տասնյակ տոկոսը։ Տես ▸ էջ 2

ԱՄՆ

Քլինթոնը կրկին խուսափեց «ցեղասպանություն» բառից

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 27 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ։ «Այսօր, ինչպես եւ նախորդ տարիներին, մենք մեր ձայնն ենք միացնում ԱՄՆ հայության, որոնք իրենց հարգանքի տուրքն են մատուցում 20-րդ հարյուրամյակի ամենաողբերգական իրադարձություններից մեկի՝ Օսմանյան Թուրքիայում 1915-1923 թթ. հայերի բռնի տեղահանության եւ կոտորածի զոհերի հիշատակին», հայտարարել է Բիլ Քլինթոնը ապրիլի 24-ի՝ հայերի ցեղասպանության զոհերի հիշատակի օրը արած իր ուղերձում։

ԱՄՆ նախագահն ընդգծել է, որ «անցյալի այդ ողբերգական իրադարձությունը դաս պետք է լինի սերունդների համար, որպեսզի հետագայում բույլ չտրվի այլեւս չարի հաղթանակը»։

«Հայ ժողովուրդը կարողացավ վերապրել երկու աշխարհամարտերի եւ 70 տարվա խորհրդային ռեժիմի սարսափները», ասաց Քլինթոնն, ընդգծելով, որ ողջ աշխարհը, մասնավորապես հայերը իրենց հսկայական ավանդն են ներդրել իրենց երկրորդ հայրենիքի նյութական, մշավոր եւ հոգեւոր զարգացման գործում։

«Այսօր հայ ժողովուրդը կառուցում է իր անկախ եւ ազատ պետությունը՝ զոհվածների կենդանի հիշատակը», ասաց Բիլ Քլինթոնը, ընդգծելով, որ Միացյալ Նահանգները այսուհետեւ էլ կաջակցի անկախ Հայաստանի կայացմանը խաղաղ, կայուն եւ բարօր Կովկասյան տարածաշրջանում։

«Ես բոլոր հայերին խաղաղություն եւ բարեկեցություն եմ ցանկանում եւ անկեղծորեն հավատում եմ, որ զոհվածները երբեք չեն մոռացվի», վերջում հայտարարել է ԱՄՆ նախագահը։

Խմբ. կողմից.–Ինչպես տեսնվում է, նախագահ Քլինթոնը կրկին խուսափել է 1915-1923 թթ. ողբերգական իրադարձությունների մասին խոսելիս «ցեղասպանություն» բառն արտասանելուց, ինչը նախապես ենթադրել էր Կալիֆոռնիայի մեր գործընկեր Հարութ Սասունյանը «Ազգ»-ում վերջերս հրապարակված իր հոդվածում։

Ամերիկահայերը արշավ են սկսել թուրքական բանկերի դեմ

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 27 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Թուրքական «Միլլիեթ» թերթի Նյու Յորքի թղթակիցը հաղորդում է, թե ամերիկահայերն սկսել են 1915-ի «հայտնի դեպքերում» զոհված հայերի թուրքական բանկերում մնացած գումարները պահանջելու արշավ, ինչի համար ոգեւորության առիթ է ծառայել այն, որ հրեաները հաջողության են հասել նացիստների կողմից սպանված հրեաների գումարները շվեյցարական բանկերից ստանալու գործում։

Ամերիկայի հայկական համագումարի հրապարակած հաղորդագրության մեջ պահանջվում է, որ ԱՄՆ-ում գործող թուրքական դրամատները պատրաստեն բոլոր այն դրամական հաշիվների ցանկը, որոնք մինչեւ օրս իրենց տերերի կողմից չեն պահանջվել։ Այդ գումարները պետք է հասկացվեն 1915-ի Ցեղասպանության զոհերին հատուցում վճարելու հիմնադրամ կազմավորելու նպատակին։ Հայկական համագումարը [illegible] է ձեռնարկել, որպեսզի նմանօրինակ բանաձեւ քվեարկվի Կոնգրեսում։ Համագումարի նախագահ Վան Գրիգորյանը պնդել է, թե թուրքական դրամատներում կան ցեղասպանության ժամանակ զոհված հայերի գումարներ։ Վան Գրիգորյանն ասել է, որ «ոչ մի դրամ չի կարող փոխհատուցել գործադրված վայրագությունները», բայց թուրքական ու եվրոպական բանկերը վաղուց պետք է վերադարձրած լինեին հիշյալ գումարները։

Վան Գրիգորյանն ավելացրել է, որ ամերիկյան կառավարությունը ԱՄՆ-ում գործելու արտոնություն չպետք է տա այն թուրքական բանկերին, որոնք կմերժեն վերադարձնել այդ գումարները։

Արարատ Զուրաբյանը՝ ծեծկռտուքի նախաձեռնող

Հետընտրական զարգացումներ

Շաբաթ երեկոյան Երեւանում հայտնի սրճարանում՝ «Առագաստի» առաջին հարկում, որ պատկանում է Նուբիկյաններին, Երեւանի Կենտրոն համայնքի պետ եւ ՀՀՇ վարչության փոխնախագահ Արարատ Զուրաբյանը, ՀՀՇ վարչության անդամ, ԱԺ պատգամավոր իր մի շարք գործընկերների հետ ոչ սթափ վիճակում ընդհարվել է «Երեւան» տեղեկատվական կենտրոնի ղեկավար Աղվան Վարդանյանի հետ։ Ընդհարումը սկսվել է վիրավորանքներից եւ ապա վերածվել ծեծկռտուքի, որի ընթացքում Աղվան Վարդանյանին մարմնական վնասվածքներ են պատճառվել։ Արտաքուստ հասարակական կարգի խախտման պարզունակ դեպք թվացող այս ընդհարումը շատ ավելի վտանգավոր է։ Հիշեցնենք՝ Վահագն Հայոցյանը տպավորիչ փորձ ունի քաղաքական ծեծկռտուքներ կազմակերպելու՝ 1996 թ. սեպտեմբերի 26-ին ՀՀ ԱԺ խորհրդարանի նիստերի դահլիճում նա բռունցքներով հարձակվել էր ԱԺՄ վարչության անդամ, պատգամավոր Շավարշ Քոչարյանի, ինչպես նաեւ ԱԻՄ խմբակցության նախագահ Պարույր Հայրիկյանի վրա՝ բռունցքների հետ մեկտեղ լուտանքներ տեղալով գործընկերների հասցեին։ Ծեծկռտուքին մասնակցող Մելիքբեկյան Արտուշը դարձյալ ՀՀՇ վարչության անդամ է եւ ԱԺ պատգամավոր՝ գումարած Իջեւանի մարզային ընտրական հանձնաժողովի նախագահը։ Աղվան Վարդանյանը դաշնակցական է եւ Ռոբերտ Քոչարյանի ընտրական շտաբի քարոզչության հարցերով պատասխանատուն էր։

Ընդհարման սկիզբը եւ ընթացքը վկայում են, որ Արարատ Զուրաբյանի կողմից ծեծկռտուքը հրահրվել է նախընտրական եւ ապա ընտրական վիրավորանքների պատճառահետեւանքային կապով։ Այսօր գործը գտնվում է Երեւանի դատախազության վարույթում։ Համաձայն որոշ լուրերի՝ ՆԳ եւ ԱԱ նախարարության համապատասխան մարմինները հրաժարվել են քրեական գործ հարուցել այս միջադեպի առիթով։ ՆԳ եւ ԱԱ հասարակության հետ կապերի եւ լրատվության բաժնից «Ազգ»-ին խոստացան պարզաբանել տեղի ունեցածը ավելի ուշ։ ՀՅԴ գերագույն մարմնից հայտնեցին, որ ամենաբարձր ատյաններում պահանջվել է խստագույնս հետաքննել եւ պատասխանատվության ենթարկել հրահրողներին։ Ըստ խորհրդարանում շրջող լուրերի Արարատ Զուրաբյանը նախնական կալանքի է ենթարկված, ինչը, սակայն, մեզ չհաջողվեց պարզել։

Ն. Դ.

Համանախագահները հանդիպեցին Փարիզում

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ։ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների հանդիպումը տեղի է ունեցել Փարիզում ապրիլի 22-ին։ Ինչպես «Սնարք»-ին թղթակցին հայտնեց ռուսաստանյան համանախագահ Յուրի Յուկալովը, խորհրդակցության ընթացքում ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման բնույթի հանդիպման ժամանակ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման շուրջ միասնական մոտեցումներ են մշակվել եւ համաձայնեցվել։ Ներկայումս, դիվանագետի խոսքերով, համաձայնեցվում են տարածաշրջան համանախագահների այցելության ժամկետները։ Առաջ քաշվելո՞ւ են արդյոք հակամարտության շուրջ նոր առաջարկներ՝ հարցին Յուկալովը ասաց. «Ես ոչինչ չէի կանխագուշակի»։

Մի ֆրանսահայ ձերբակալվեց Թուրքիա մուտք գործելիս

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 27 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ «Ռադիկալ» թուրքական թերթը տեղեկացնում է, թե ոստիկանության ահաբեկչության դեմ պայքարի բաժանմունքի աշխատակիցները ապրիլի 26-ին Ստամբուլի Եշիլքյոյի օդակայանում ձերբակալել են մի ֆրանսահայի, որին կասկածել են ԱՍԱԼԱ-ին (Հայաստանի ազատագրության հայ գաղտնի բանակ) անդամակցելու մեջ։ Հետագայում պարզվել է, որ նա Ստամբուլում մետրոյի շինարարության բաժնետեր՝ «Սեժելե» ընկերության Ստամբուլի մասնաճյուղի գլխավոր տնօրեն էդմոն Մինասյանն է, կապ չունի ԱՍԱԼԱ-ի հետ եւ ազատ է արձակվել ապրիլի 27-ին։

Շեւարդնաձեի դեմ նոր մահափո՞րձ

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Վրաստանի պետական անվտանգության նախարարությունը օպերատիվ տեղեկատվություն ունի, որ երկրի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնածեի դեմ կրկին մահափորձ է պատրաստվում։ Այս մասին ապրիլի 26-ին հաղորդեց Վրաստանի պետական անվտանգության նախարար Ջեմալ Գախոկիձեն, որը Երեւան է ժամանել մասնակցելու ԱՊՀ մասնակից պետությունների անվտանգության մարմինների եւ հատուկ ծառայությունների ղեկավարների խորհրդի նիստին։ Ըստ նախարարի, ներկայումս այդ տեղեկատվությունը ստուգվում է եւ ճշտվում։

ՆԱՎԹՈՒՂԻ

Դեմիրելը, Շեւարդնաձեն ու Ալիեւը Հայաստանին մեկուսացնելու ծրագի՞ր են մշակում

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 27 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Թուրքիայի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահները ապրիլի 26-ին Արդվինի մոտ մասնակցել են Ճորոխ գետի Դերիների ամբարտակի հիմնադրման արարողությանը, ապա Տրապիզոնում գումարել խորհրդակցություն ու հրատարակել համատեղ հայտարարություն։ Նրանց հավաքը թերթերը մեկնաբանում են որպես նավթատարի հարցում Հայաստանին մեկուսացնելու ծրագիր։ Երեք նախագահները վերահաստատեցին իրենց համաձայնությունը Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթատարի ծրագիրն իրականացնելու հարցում։ Դեմիրելն ընդառաջել է Ալիեւի խնդրանքին՝ շտապով ձեռնամուխ լինել ծրագրի իրականացման աշխատանքներին։ Ստեղծվել են աշխատանքային խմբեր բաղկացած երեք երկրների ներկայացուցիչներից, որոնք պետք է հաճախակի հանդիպեն։ Թուրքիայի նախագահն ասել է, որ Վրաստանի հետ կապերը կամրապնդվեն նավթատարից բացի այդ երկրները կհամագործակցեն Կարս-Թբիլիսի երկաթուղու կառուցման ժամանակ, որի բացմանը երեք նախագահները կրկին միասին կմասնակցեն։

Դեմիրելն ասել է, որ Վրաստանն ու Ադրբեջանն ունեն ներքին խնդիրներ Աբխազիայի ու Ղարաբաղի հարցերը, եւ Թուրքիան «ծեռքից եկածը կանի, որպեսզի դրանք ժամ առաջ լուծվեն խաղաղ ճանապարհով»։ Հրապարակված համատեղ հայտարարության մեջ նշվել է, որ կովկասյան երկրների հարցերը պետք է լուծվեն երկրների տարածքային ամբողջականության պահպանմամբ ու խաղաղ բանակցություններով։

digitised by A.R.A.R.@

ԿԱՆԱԴԱ

Ցույց թուրքական դեսպանատան առջեւ

Ապրիլի 24-ին Օտտավայում կանադահայությունը նշեց Հայկական ցեղասպանության զոհերի հիշատակի 83-րդ տարեդարձը: Մոտ 3 հազար հայորդիներ Կանադայի Մոնրեալ, Տորոնտո, Համիլտոն, Օտտավա, Քեմբրիջ եւ Սուրբ Կատրին քաղաքներից, մայրաքաղաք Օտտավայի խորհրդարանի դիմաց կազմակերպեցին սգո միտինգ, որն այնուհետեւ վերածվեց ցույցի եւ ավարտվեց Կանադայում թուրքական դեսպանատան առջեւ:

Սգո արարողության ժամանակ մարդիկ մեկ րոպե լռությամբ հարգեցին ցեղասպանության զոհերի հիշատակը: Ելույթներ ունեցան խորհրդարանականներ Մադլեն Դալֆոն-Ժիրալը, դ-ր Բեռնարդ Պատրին, Հայ դատի Կանադայի հանձնախմբի անդամներ: Ընթերցվեց խորհրդարանական Ռայմոնդ Ֆոլկոյի՝ վերջերս Համայնքների պալատում Հայկական ցեղասպանությանը նվիրված ելույթը:

Տկն Մադլեն Դալֆոն Ժիրալը, որը խորհրդարանում ներկայացնում է Քվեբեկի խմբակցությունը, մեզ հետ ունեցած հարցազրույցում նշեց, որ իրենք բոլորը, նաեւ Համայնքների պալատում գիտեն, որ խոսքը ցեղասպանության մասին է, չնայած ընդունված որոշումների մեջ ցեղասպանություն բառը հանված է (ցեղասպանությունը ձեւականորեն է ճանաչվել Կանադայի Օնտարիո նահանգի Սահմանադրական ասամբլեայի եւ Քվեբեկի Ազգային ասամբլեայի կողմից):

Այնուհետեւ ցուցարարները հայրենասիրական երգերով, հայկական դրոշներով, «Պանթուրքիզմ հավասար է ցեղասպանության» եւ «1915-ը ցեղասպանություն է» պաստառներով ուղեւորվեցին դեպի թուրքական դեսպանատուն: Խորհրդարանից մինչեւ դեսպանատուն տանող կենտրոնական փողոցներում ցույցի մասնակիցները երգում էին հայրենասիրական երգեր եւ բարձրախոսներով վանկարկում «Ցեղասպանությանը՝ ոչ» արտահայտությունը: Ճանապարհին հայ ցուցարարներին միացան բազմաթիվ օտարազգի հետաքրքրասերներ:

Թուրքական դեսպանատան առջեւ, որն արդեն նախապես շրջապատված էր անվտանգությունն ապահովող մարդկանցով, ՀՅԴ Կանադայի երիտասարդական միության անդամները ցուցադրեցին հայրենասիրական պատմական բեմադրություններ: Վերջում ցուցարարներն այրեցին բազմաթիվ կարիկատուրաներ, այդ թվում նաեւ թուրքական դրոշակը:

Ռայմոնդ Ֆոլկոն դիմում է Կանադայի խորհրդարանի Համայնքների պալատի նախագահին ընդունելու Հայոց եղեռնը

«Ես հրավիրում եմ այս համայնքի իմ բոլոր հարգելի կոլեգաներին ճանաչելու Հայկական ցեղասպանությունը եւ արտահայտում եմ շինարար հայ ժողովրդին արդարությունը վերադարձնելու իմ անկեղծ ցանկությունը», Կանադայի խորհրդարանի Համայնքների պալատում ունեցած իր ելույթում ասել է խորհրդարանական Ռայմոնդ Ֆոլկոն: Նա նշել է, որ Հայկական ցեղասպանությունը վավերացվել եւ հաստատվել է անտարակուսելի եւ բոլորը միաձայն են, որ պետք է ճանաչել միջազգային մասշտաբով:

Ընդգծելով 1,5 մլն զոհերի թիվը, Ռ. Ֆոլկոն նշել է, որ այդ ծանրագույն հանցագործությունը մինչեւ հիմա ճանաչված չէ Թուրքիայի կողմից, չնայած որ արդեն արված է ՄԱԿ-ի Մարդու իրավունքների հանձնախմբի, եվրոպական խորհրդարանի, Ազգերի մշտական դատարանի, Արգենտինայի, Բրազիլիայի, Կիպրոսի, Ֆրանսիայի, Հունաստանի, Իսրայելի, Լիբանանի, Ռուսաստանի, Սիրիայի, Ուրուգվայի, Վենեսուելայի լիգայի եւ ձեւականորեն Քվեբեկի Ազգային ասամբլեայի եւ Օնտարիոյի Օրենսդրական ասամբլեայի կողմից:

ՆԱՐԻՆԵ ՊԱՊԻԿՅԱՆ
Օտտավա
«Ազգի» հատուկ թղթակից

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Զենքն է ծնում «իրավունքը»

Սկիզբը էջ 1

Առակս զինչ ցուցանէ՝ զենք կրելը թույլատրելով կամ արգելելով՝ հասարակության պաշտպանվածությունը չես բարձրացնի, որովհետեւ հանցագործությունները զսպելու համար շատ ավելի կարեւոր գործոններ կան, քան զենքը՝ ազգային ավանդույթներն ու հոգեբանությունը, պատերազմական գոտում գտնվելը եւ սոցիալական, քրեածին իրադրությունը: Հայկական տաքարյուն խառնվածքը հայտնի է բոլորին, պատերազմական գոտում գտնվելը եւ սոցիալական բեւեռացումը եւս հանրահայտ ճշմարտություններ են, ինչ վերաբերում է քրեածին իրավիճակին, ապա այսօր միջինը ՀՀ-ում կատարվում է 3,5 ծանր հանցագործություն, ընդհանուր թիվը օրական 20–30 հանցանք: Անշուշտ, ՆԳ փոխնախարարը խոստացավ ուժերի ներածին չափով նպաստել քրեածին իրավիճակի վերացմանը, բայց առայժմ իրականությունն այսպիսին է: Վիկտոր Դալլաքյանը համոզված էր, որ կառավարության առաջարկած «Զենքի մասին» օրենքը բերում է ավելորդ ազատականացման: Զենքի արտադրությունը եւ առեւտուրը պետք է լինի պետության մենաշնորհը, բայց պետությունը չպետք է թույլատրի 18 տարեկանից «քաղաքացիական զենք» ձեւակերպմամբ մարդկանց հրազեն վաճառել: Կարելի է գնալ նաեւ ավելի հեռուն. «Մեր ընդդիմախոսները նշում են, թե հասարակությանը զինում են ինքնապաշտպանության նպատակով, այսինքն՝ պետությունը ընդունում է, որ անզոր է պայքարել զինված հանցագործների դեմ.. Հայաստանը կարող է դառնալ նաեւ զենքի անօրինական վաճառքի տրանզիտ երկիր», ասաց պրն Դալլաքյանը:

Ըստ օրենքի՝ քաղաքացիական է համարվում այն զենքը, որը նախատեսված է ՀՀ քաղաքացիների ինքնապաշտպանության, որսորդության եւ սպորտով զբաղվելու համար: Այդ հրազենը զուրկ է կրակահերթով կրակելու հնարավորությունից եւ ունի 10 փամփուշտից ոչ ավելի փամփշտակալ: Ինքնապաշտպանական զենքերն են՝ ողորկ փող ունեցող, անփող հրազենները, գազային զենքը, վերջինս կրակում է առողջապահության հանրապետական մարմնի կողմից արտոնված արտասվաբեր կամ գրգռիչ նյութեր (հոդված 3): Այս բոլոր զինատեսակներով էլ հնարավոր է ինքնասպանություն գործել կամ սպանել ցանկացած անհաճո մահկանացուի:

«Երկրապահը» ճեղքվում է

Նիստից առաջ ԱԺ ամենամեծ պատգամավորական խումբը՝ «Երկրապահը» ժողով էր գումարել, ուր առանձնահատուկ ընդգծվել էր սույն օրինագծի ընդունման կարեւորությունը. «Երկրապահի» անդամներ Գեղամ Ղարիբջանյանը, Վիկտոր Դալլաքյանը, Ալբերտ Հերոյանը եւ մի շարք այլ պատգամավորներ մնացել էին փոքրամասնություն: ՆԳ, ԱԱ եւ պաշտպանության հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Ռազմիկ Մարտիրոսյանը («երկրապահ») հարակից զեկուցման մեջ «կտրուկ» որակեց Վիկտոր Դալլաքյանի «դեմ» ելույթը, ինչին ի պատասխան Գեղամ Ղարիբջանյանը բարեկրթորեն խնդրեց որակումներ չտալ գործընկերների մոտեցումներին: Սա առաջին քվեարկությունը չէ, երբ ինքնալուծարված «Սոցիալական պետություն» խմբի պատգամավորները միակամություն հանդես չեն բերում «երկրապահի» մեծամասնության հետ: Հիշենք ԱԺ փոխնախագահների ընտրությունները, երբ «երկրապահն» ինքը համաձայնեց Վիկտոր Դալլաքյանի եւ Գեղամ Ղարիբջանյանի թեկնածություններին, սակայն ձայները տվեց Ռազմիկ Մարտիրոսյանին եւ անգամ ոչ երկրապահ Արթուր Բաղդասարյանին: Աստիճանաբար արդարանում է այն գնահատականը, թե «երկրապահը» կայուն խմբավորում չէ, այլ նույն մարտավարական նպատակի շուրջ, բայց տարբեր ռազմավարական մոտեցումներ ունեցող մարդկանց ժամանակավոր միավորում:

Ալբերտ Բազեյանն առաջին ընթերցմամբ քվեարկության դրեց «Զենքի մասին» օրենքը, եւ 71 պատգամավորի առկայությամբ 98-ը կողմ քվեարկեց, 10-ը՝ դեմ, 12-ը՝ ձեռնպահ: Երբ Վիկտոր Դալլաքյանը, վկայակոչելով դահլիճում նստած պատգամավորների թիվը, կասկածի ենթարկեց քվեարկության արդյունքները, Շիրակի մարզպետ Արարատ Գոմցյանը բացականչեց. «Դե լա՛վ, էլի»: Ալբերտ Բազեյանը հետեւողական էր, երկրորդ քվեարկությամբ ներկա 87-ից 85-ը կողմ քվեարկեցին, 8-ը՝ դեմ, 12-ը՝ ձեռնպահ:

Ուշ լինի, նուշ լինի

Բավական լարված իրավիճակում Գեղամ Ղարիբջանյանը ներկայացրեց «Վետերանների մասին» օրենքը, որի աղը Հայրենական մեծ պատերազմում իրենց ավանդը բերած մարդկանց՝ վետերանների սոցիալական պաշտպանվածության, բարոյական եւ նյութական աջակցության իրավական ապահովումն է: ԱՊՀ երկրներում Հայաստանը միակն է, որ չունի նման օրենք: Ըստ այդմ՝ վետերանները պետք է ստանան ՀՀ կառավարության կողմից սահմանված ամենամսյա պատվո վճար եւ ունենան բարոյական աջակցության իրավունք: Երբ Հերմինե Նաղդալյանը հետաքրքրվեց, թե որքա՞ն արժե օրինագիծը, Գեղամ Ղարիբջանյանն արձագանքեց. «Պետք է ստուգել կառավարության հնարավորությունները, եւ առավել ցանկալի է, որպեսզի փոքր-ինչ ավելի ուշ, բայց վետերաններին էական նյութական հավելավճար տրվի, քան հուլիսի 1-ից խոստացվող մի քանի հարյուր դրամը»: Հայաստանում պատերազմի 20 հազար վետերան է ապրում, որոնց առողջությունը եւ հետագա արժանապատիվ կյանքը խորհրդարանի եւ կառավարության բարի կամքից է կախված: Չմոռանանք, որ հայոց նախորդ խորհրդարանը վերացրեց մայիսի 9-ը, բայց շուտով դարձյալ մայիս է՝ 9-ը՝ հաղթանակի եւ հաղթանակած մարդկանց օրը:

ԱՊՀ անվտանգության մարմինների հերթական հանդիպումը Երեւանում

Ապրիլի 26-ին Երեւան ժամանեցին ԱՊՀ անվտանգության մարմինների հատուկ ծառայությունների ղեկավարները խորհրդի հերթական նիստն անցկացնելու: «Զվարթնոց» օդանավակայանում մասնակից երկրների պատվիրակություններին դիմավորեցին ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱ նախարար Սերժ Սարգսյանը, համակարգի տարբեր ծառայության պատասխանատուներ, ինչպես նաեւ օդանավակայանի ղեկավարությունը:

ԱՊՀ երկրների հատուկ ծառայությունների համագործակցությանը սկիզբ է դրվել 1995-ի մայիսի 31-ին, Թբիլիսիում ստորագրված համապատասխան պայմանագրով, որը կազմակերպված է հանցագործության դեմ պայքարի արդյունավետության բարձրացման նպատակով եւ միտված է ԱՊՀ անդամ պետությունների անվտանգության մարմինների եւ հատուկ ծառայությունների տեղեկատվական բանկի ստեղծմանը:

Նիստի աշխատանքներն անցկացվում են 12 պետությունների համապատասխան ղեկավարների մասնակցությամբ, որոնք հրատապ հարցեր քննարկելու համար տարին երկու անգամ նիստեր են գումարում:

Նիստի հերթական աշխատանքներին մասնակցելու համար, բացառությամբ Ադրբեջանի ներկայացուցչի, ժամանել են մյուս բոլոր պետությունների ներկայացուցիչները: Օդանավակայանում լրագրողներին տված հարցազրույցում ՌԴ անվտանգության ծառայության պետ Նիկոլայ Կովալյովը կարեւորելով հանդիպումը, տեղեկացրեց, որ նախատեսված են քննարկել 14 հարցեր, որոնք առնչվելու են ահաբեկչության, թմրաբիզնեսի դեմ տարվող պայքարին, պետությունների տնտեսությանը հասցվող վնասին, ֆինանսական անօրինական գործողությունների կանխմանը, միջազգային, ինչպես նաեւ գիտելիքների, փորձի, տեղեկատվության փոխանակման համագործակցությանը վերաբերող խնդիրներին:

Առաջնահերթ կարեւորելով թմրաբիզնեսի դեմ տարվող պայքարը՝ Նիկոլայ Կովալյովը նշեց, որ նախորդ հանդիպումը դրական արդյունք է տվել, հայտնաբերվել է մոտ 52 տոննա թմրանյութ: Նա միաժամանակ նշեց, որ այս հանդիպումներն առիթ են ոչ միայն երկկողմ, այլեւ ԱՊՀ բոլոր երկրների համապատասխան ծառայությունների ներկայացուցիչների հետ ունենալու առանձին քննարկումներ:

Այսօր խորհրդի նիստի աշխատանքային վերջին օրն է, նախատեսվում է նաեւ հանդիպում լրագրողների հետ:

Ա. Ա.

Հիմնադրվեց Նոր Նորքի Ս. Սարգիս եկեղեցին

«Ծովի մակերեւույթից 1370 մ բարձրության վրա գտնվող Նոր Նորքի բլրի վրա սկսվեցին առաջիկայում կառուցվելիք Ս. Սարգիս եկեղեցու հողային աշխատանքները, որոնք ավարտվելու են 2 տարում եւ եկեղեցին դառնալու է ողջ համայնքի աղոթքի տունը»: Այսպես ասաց երեկ Նոր Նորքի թաղապետ Մկրտիչ Մինասյանը եկեղեցու հիմնարկության արարողության ժամանակ եւ շնորհավորեց ներկա գտնվողներին եւ շինարարության աջակցողներին: Իսկ ներկա էին համայնքի գրեթե ողջ բնակչությունը, Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Գարեգին արք. Ներսիսյանը, առաջնորդարանի հովանավորած՝ տեղի Հայորդաց տան սաները:

Եկեղեցին հիմնադրելու գաղափարը Գարեգին սրբազանինն է: Նա իր այդ մտահղացումն իրականացնելու նպատակով վերջերս խոհերը կիսել է Նյու Ջերզիում (ԱՄՆ) բնակվող բարերարներ տեր եւ տիկին Սարգիս Գաբրիելյանների հետ: Ստանալով վերջիններիս համաձայնությունը, հայտարարվել է մրցույթ ճարտարապետական նախագծի համար: Ներկայացված 4 նախագծերից հաղթող է ճանաչվել ճարտարապետ Բաղդասար Արզումանյանինը, որի նախագծած 6-րդ եկեղեցին է լինելու Ս. Սարգիսը: Եկեղեցու երկարությունը լինելու է 30 մետր, լայնությունը՝ 20, բարձրությունը՝ 25: Աղոթարանը՝ 150 քմ, մոտ 400 հոգու համար: Ներսից խաչակիր է: Ունենալու է 1 պատշգամբ երգչախմբի համար եւ 1 զանգակատուն: Հողային շինարարական աշխատանքները իրականացնում է Տնաշինական դուստր ձեռնարկությունը, Ռաֆիկ Հարությունյանի եւ Սուրեն Հովհաննիսյանի գլխավորությամբ:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Արեւածաղիկ վաճառողներն իրենց չկորցրին

Ապրիլի 24-ին հուշահամալիրի տարածքում արեւածաղկի վաճառքն արգելված էր, եւ այդ փաստն էականորեն ազդել էր երթի վրա. չնայած հուշահամալիրի մատույցներում արեւածաղիկ, այնուամենայնիվ, վաճառվում էր, սգո երթի մասնակիցները հիմնականում ձեռնպահ էին մնում սույն «դելիկատեսից»: Արեւածաղիկ վաճառողների գործերն առավել բարեհաջող էին ճանապարհի հուշարձան-ավտոբուսներ հատվածում, ուր առուվաճառքը նախորդ տարիների պես թեժ չէր ծավալվում, բայց տանելի էր: Առաջընթացը նկատելի էր նաեւ երթի հարաբերական «ազատականության» առումով. եթե նախկինում ոստիկանները բացառիկ զգոնությամբ կանխում էին մեր հայրենակիցների՝ ճանապարհից «շեղվելու» բոլոր փորձերը, ապա այս անգամ ցանկացողները, ծաղիկներ դնելով զոհերի հիշատակին, 180 աստիճանով փոխում էին շարժման ուղղությունը՝ տուն վերադառնալով կարճ ճանապարհով:

Սակայն ոստիկանների պահվածքն, այնուամենայնիվ, տարակուսանքի տեղիք էր տալիս: Օրենքի պահապաններն առանձին-առանձին զուսպ եւ ձգված էին, բայց ընկերովի բարձր տրամադրություն ունեին. ոստիկանների 5–6 հոգանոց խմբի տրամադրությունն արդեն մոտենում էր տոնականին: Երեխաները զարմացած հարցնում էին. «Ինչի՞ են ուրախանում. էսօր ուրախանալու օ՞ր է»: Օտարները նույնպես չհասկացող հայացքներով նրանց էին նայում:

Ինչեւէ, առաջընթաց կար: Հաջորդ տարի, պետք է հուսալ, ապրիլքսանչորսյան տհաճ մանրուքներ չեն լինի:

Լ. Պ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէնութիւն / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային ցանցով
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ազգային

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

«ԵԱՀԿ-ը չի սպառել իր ներուժը»

Ինչպես հայտնի է, Ադրբեջանի Խորհրդակցական մեջլիս միավորման մեջ մտնող 9 կառավարամետ կուսակցություններ վերջերս հանդես են եկել համատեղ հայտարարությամբ, որով մտահոգություն է արտահայտվում «հանրապետության տարածքային ամբողջականության վերականգնման առումով ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի անգործունության» առթիվ: Ադրբեջանի քաղաքագետների կարծիքով, Մինսկի խումբը անչափ պասիվ դիրք է բռնել Բուդապեշտի եւ Լիսաբոնի գագաթաժողովների որոշումների կատարման գործում: «Անհնար է հասկանալ ԵԱՀԿ համանախագահների՝ ԱՄՆ-ի, Ռուսաստանի եւ Ֆրանսիայի անօգնականությունը Հայաստանի առջեւ», նշված է հայտարարության մեջ: Ֆրանսիան եւ Ռուսաստանը, ասվում է փաստաթղթում, «միակողմանի դիրք են բռնել Ադրբեջանի գրավյալ տարածքների ազատման հարցում եւ պաշտպանում են Հայաստանի ագրեսիվ քաղաքականությունը»: Եթե առաջիկա ամիսներին Մինսկի խումբն այդ ուղղությամբ կոնկրետ քայլեր չձեռնարկի, ապա Խորհրդակցական մեջլիսը համանախագահների դեմ «անվստահության քաղաքական ձեռնարկումներ» կսկսի: Բացառված չէ, որ Ղարաբաղի խնդրի կարգավորման ընթացքում Ադրբեջանը նախընտրի համագործակցել առավել «ամերիկանացված» միջազգային կառույցների հետ: Ի՞նչ է մտածում Լեռնային Ղարաբաղի ղեկավարությունը այս կապակցությամբ, հնարավոր համարո՞ւմ է արդյոք բանակցությունների շարունակումը այլ կազմակերպությունների շրջանակում: Այս հարցերին մենք խնդրեցինք պատասխանել ԼՂՀ տեղեկատվության եւ մամուլի վարչության պետ Ժաննա Կրիկորովային:

– Ինչպե՞ս կմեկնաբանեք Խորհրդակցական մեջլիսի հայտարարությունը:

– Այդ հայտարարությունը զարմանալի չէ, մանավանդ Հայաստանի վերջին իրադարձությունների լույսի ներքո: ԼՂՀ ղեկավարության գնահատմամբ ճգնաժամի փուլային կարգավորման ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի նախագիծը ըստ էության պարունակում է անվերապահ անձնատվության պահանջ, որը, հասկանալի է, չի կարող ընդունելի լինել Ստեփանակերտի համար: Ակնհայտ ադրբեջանամետ նախագծի իրագործումը չի վերացնում հակամարտության ծագման պատճառը, զուրկ է տրամաբանական լուրջ հիմքերից: ԵԱՀԿ «նոր» առաջարկությունների համաձայն, ղարաբաղյան կողմը պետք է ընդունի վերահսկվող տարածքների վերադարձնելու փաստը ինքնավարության որոշում մինչեւ ԼՂՀ իրավական կարգավիճակի ճշգրտումը: Երբ այսօր պատերազմում պարտված Ադրբեջանը լսել անգամ չի ցանկանում Ղարաբաղի հետ իրավահավասար հարաբերությունների մասին, ապա ինքնըստինքյան հասկանալի է, որ ԼՂՀ զինված ուժերի հեռացումից եւ նախկին սահմաններում ադրբեջանական զորքերի տեղաբաշխումից հետո պաշտոնական Բաքուն էլ ավելի կխստացնի իր դիրքորոշումը բանակցություններում: Դրանից ելնելով ԼՂՀ-ն արտահայտվում է հարցի փաթեթային, փոխշահավետ, իրոք փոխզիջողական լուծման օգտին, որը հիմնված է կողմերի շահերի զուգակցության վրա: Լեռնային Ղարաբաղի դիրքորոշումն արժանացել է ժողովրդի եւ Հայաստանի քաղաքական կուսակցությունների գերակշիռ մեծամասնության պաշտպանությանը: Այդ միասնության հետեւանքը դարձավ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականը: Իրադարձությունների նման զարգացումը ամենայն հավանականությամբ վերջնականապես համոզեց Բաքվին, որ Ղարաբաղին ադրբեջանամետ որոշում պարտադրելու Մինսկի խմբի փորձերը կանխավ դատապարտված են անհաջողության: Հայաստանում ով էլ լինի նախագահ, առկա է նախադեպը, որ հասարակայնությունը թույլ չի տա իրագործել ԼՂՀ-ի համար անընդունելի ծրագիր:

Նման իրավիճակում ի՞նչ է մնում Ադրբեջանին: Բնականաբար համանախագահներին սպառնալ ԵԱՀԿ միջնորդական առաքելության ձախողմամբ, նրանց ստիպել ճնշում գործադրել Ղարաբաղի եւ Հայաստանի վրա, փորձել խնդիրը լուծել ուժի ձեռքով: Պաշտոնական Բաքվի այս բոլոր հաշվարկները դատապարտված են անհաջողության: ԼՂՀ-ի ժողովուրդը ոչ ոքի թույլ չի տա տնօրինել իր ճակատագիրը եւ արդեն սահմանել է գոյության իր համար ընդունելի ձեւը: Դա պատրաստ են հաշվի առնել ամենուրեք: Ադրբեջանի իշխանությունները, իհարկե, ազատ են հրաժարվելու կամ չհրաժարվելու Մինսկի խմբի ծառայություններից, մասնակից դառնալու ՆԱՏՕ-ի դաշինքը, փնտրել մոջահեդներին կամ թուրք «գորշ գայլերին»: Բայց, կարծում եմ, նոր դաշնակիցների այդ տենդագին փնտրտուքը սակավ արդյունավետ է: Շատ ավելի իրատեսական կլիներ հետեւել Վրաստանի եւ Ռուսաստանի օրինակին, որոնք անմիջական բանակցություններ են վարում համապատասխանաբար Աբխազիայի եւ Չեչնիայի հետ: Մեր խնդիրները պետք է լուծենք ինքներս:

– Ինչպիսի՞ն է ԼՂՀ դիրքորոշումը ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի միջնորդական գործունեության արդյունավետության հարցում:

– ԼՂՀ ղեկավարությունը համոզված է, որ ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը չի սպառել իր ներուժը: Գուցե նրա գործունեությունն այնքան էլ արդյունավետ չէ, գուցե նա հանդես էր գալիս կողմերի շահերին չհամապատասխանող առաջարկություններով, բայց դա չի նշանակում, թե անհրաժեշտ է ականահարել խմբի միջնորդական ջանքերը: Պետք է աջակցել եվրակազմակերպության ազդիվ առաքելությանը, որը նպատակամղված է հակամարտության համապարփակ կարգավորմանը, հայ-ադրբեջանական հարաբերությունների ներդաշնակեցմանը: Միաժամանակ ԼՂՀ ղեկավարությունը, հանրապետության նախագահ Արկադի Ղուկասյանը գտնում են, որ Մինսկի խմբի բանակցություններին զուգահեռ անհրաժեշտ է հաստատել կողմերի անմիջական շփումներ: Միայն այդ դեպքում կարելի է հավատալ բանակցությունների արդյունավետությանը, հակամարտության լիակատար ու վերջնական կարգավորման հնարավորությանը:

Զրույցը վարեց
ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆԸ
Ստեփանակերտ

Համանախագահողներ Յուրի Յուկալով (Ռուսաստան), Ժորժ Վոժիե (Ֆրանսիա), Լին Պասկո (ԱՄՆ)

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ-83

Հազարավոր հայերի ցույց Փարիզում

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայոց ցեղասպանության 83-րդ տարեդարձի կապակցությամբ ապրիլի 24-ին հազարավոր հայեր բողոքի ցույց են արել Փարիզում, «Տրոկադերո» Մարդու իրավունքների հրապարակում, հաղորդեց «Ազատություն» ռադիոկայանը:

Ավտոբուսները Ֆրանսիայի տարբեր արվարձաններից բերել էին նաեւ տարեց հայերի, որոնց թվում էին եղեռնը վերապրողներ: Չնայած վաս եւ անձրեւոտ եղանակին, այստեղ էին եկել շատ երիտասարդներ, ընտանեկան զույգեր՝ իրենց փոքրիկների հետ:

Հրապարակում հանդես եկավ ապրիլի 24-ի նշանավորման հանձնախմբի նախագահ Վարուժան Կյուրեղյանը:

33 տարի առաջ, ապրիլի 24-ին, երբ դեռ բնակվում էի Երեւանում, մասնակցեցի եղեռնի 50-ամյակի ցույցին, մինչեւ ուշ գիշեր, մինչեւ այն ժամանակ, երբ ոստիկանությունը գործադրեց իր վայրագ ճնշումը, ասել է նա:

Հանձնախմբի նպատակն է հասնել Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչմանը, հայ ժողովրդի կրած վնասի հատուցմանը եւ, ընդհանրապես, պայքարել ցեղասպանության ուրացման դեմ, մարդկության նկատմամբ ամեն տեսակի ոճիրների կանխարգելման համար:

Հանձնախումբը դատապարտել է ֆրանսիական իշխանությունների դիրքորոշումը Հայոց ցեղասպանության հանդեպ եւ մի բողոք ուղղել ֆրանսիական կառավարությանն ու վարչապետ Լիոնել Ժոսպենին, որը նույն օրն արած հայտարարության մեջ դարասկզբի հայերի ողբերգությունը որակել է որպես ընդամենը «կոտորածներ»:

Այնուհետեւ ելույթ են ունեցել հայ եւ ֆրանսիացի երեսփոխաններ, որոնք հանդես են եկել դարձյալ նույն դատապարտություններով:

Ներկաները բուռն ծափերով են ընդունել Բելգիայից հասուկ ժամանած սենատոր Ֆիլիպ Մահուի ելույթը: Հայտնի է, որ մարտի 26-ին Բելգիայի Սենատը հատուկ մի բանաձեւ է ընդունել, որով կոչ էր արել Թուրքիային՝ ընդունել 1915 թվականի Հայոց ցեղասպանության իրողությունը: Բելգիացի սենատորը, որն անձամբ մասնակցել է այդ բանաձեւի պատրաստմանը, մասնավորապես շեշտել է հայ եւ թուրք ժողովուրդների միջեւ հաշտեցման կայացման անհրաժեշտությունը:

Ցույցի մասնակիցները հրապարակից մեկնել են Թուրքիայի դեսպանատուն, որը խստորեն պահպանվում էր ոստիկանության կողմից, հաղորդել է «Ամերիկայի ձայնը»: Երկու երիտասարդներ, անջատվելով բազմությունից, ցանկացել են նամակ հանձնել դեսպանատուն, սակայն դեսպանատան դռները մնացել են գոց:

Ի պատասխան դրա, ցույցի մասնակիցները դեսպանատան առջեւ այրել են Թուրքիայի դրոշը եւ հեռացել:

Գերմանահայությունը հանդիպեց Զորի Բալայանին

200-ից ավելի ցուցարար էր հավաքվել Բոննի թուրքական դեսպանատան առջեւ շաբաթ՝ ապրիլի 25-ին, ի բողոք 1915-ի հայոց ցեղասպանության: Գերմանահայոց կենտրոնական խորհրդի կազմակերպած միջոցառմանը մասնակցում էր նաեւ գրող, հրապարակախոս Զորի Բալայանը, որի ելույթին համայնքը սպասում էր ցույցից հետո: Նախօրոք հայտարարված հանդիպմանը հանդիսությանը մասնակցում էին եւ ելույթ ունեցան ԳԴՀ-ում ՀՀ դեսպան Աշոտ Ոսկանյանը, գերմանահայոց կենտրոնական խորհրդի նախագահ Րաֆֆի Պեշիկյանը, ապրի, հույն, քուրդ միությունների կենտրոնական կազմակերպությունների նախագահները: Նկատելի էր հոգեւոր դասի բացակայությունը: Ներկաներն ուշադրությամբ հետեւեցին Զորի Բալայանի «Հայ դատը եւ Արցախի ազատագրական պայքարը» նյութին, ինչի արձագանքն էին բազմաթիվ հարցերը: Պրն Բալայանը Բոննից առաջ եղել էր Բեռլինում եւ հոլանդական հայաշատ Ալմելո քաղաքում, իսկ ապրիլի 26 եւ 27-ին հանդիպումներ ունեցավ Անտվերպենի եւ Ամստերդամ քաղաքներում: «Ապրիլի 24-ի առիթով եկել եմ Բեռլին, որտեղ 1921-ին Սողոմոն Թեհլերյանը հայ ժողովրդի դատավճիռն է կայացրել՝ սպանելով Թալեաթին», մեզ հետ իր զրույցում կարեւորեց պրն Բալայանը: Նա հատկապես ուրախությամբ նշեց այն փաստը, որ գերմանահայությունը, սփյուռքահայությունը մտահոգ է Հայաստանի այսօրվա դրությամբ՝ ապրիլի 24-ին միայն ցեղասպանության թեման չէ, որ արծարծում էին: «Այստեղ՝ Բեռլինում, Ալմելոյում, Բոննում գիտակցում են, որ իրոք մեծ բան է տեղի ունեցել՝ Տեր-Պետրոսյանի հրաժարականը միայն անձի հրաժարական չէ, այլ՝ «ազգային գաղափարախոսությունը կեղծ կատեգորիա է» դրույթի, որը 7 տարի առաջնորդել է մեզ: Մարդկանց ամենաշատը մտահոգում է, թե ինչ կլինի վաղը: Մենք պիտի շարունակենք ղարաբաղյան շարժումը, ամենակարեւորն այն է, որ հաղթահարել ենք զոհի սինդրոմը մեր մեջ եւ գիտակցում ենք հաղթող լինելու խնդրությունը: Ղարաբաղի, Հայաստանի դիրքորոշումը պիտի լինի ոչ մի թիզ հող չզիջելը, որովհետեւ մենք առեւտրով չենք զբաղվում, երբ խոսքը հայրենիքի մասին է»: Գրողը հիշեցրեց, որ այս տարի լրանում է ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի՝ ցեղասպանությունը դատապարտող բանաձեւի ընդունման 50 տարին: «Կարծում եմ՝ հեռու չէ այն օրը, երբ աշխարհը կընդունի Հայոց ցեղասպանությունը», եզրափակեց պրն Բալայանը:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Բոնն

Արարողություններ Նյու Յորքում

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 27 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Նյու Յորքի Հայ դատի հանձնախմբի նախաձեռնությամբ, ապրիլի 24-ին քաղաքապետարանում (Սիթի հոլլում) կայացավ համաժողովրդական հավաք՝ նվիրված Մեծ եղեռնի 83-րդ տարելիցին: Մասնակցում էին հայ եւ ամերիկացի քաղաքական գործիչներ:

Ելույթ ունեցավ նաեւ ՄԱԿ-ում Հայաստանի Հանրապետության դեսպան Մովսես Աբելյանը:

Նույն օրը, Սբ. Վարդան տաճարում հոգեհանգստյան արարողությունից հետո, Գավուլլյան սրահում տեղի ունեցավ համերգ՝ նվիրված 1915 թվականի զոհերի հիշատակին:

Ապրիլի 26-ին 1915 թ. անմեղ զոհերի հիշատակին նվիրված սգո պատարագներ մատուցվեցին Սբ. Լուսավորիչ (պատարագիչ՝ Մեսրոպ արք. Աշճյան) Սբ. Վարդան եկեղեցիներում (պատարագիչ՝ Խաժակ արք. Պարսամյան):

Անբարենպաստ եղանակի պատճառով սգո երթը դեպի «Թայմ սքվեր» տեղի չունեցավ: Հավաքը շարունակվեց տաճարի Գավուլլյան սրահում, որտեղ ներկա էին նաեւ ողբերգական իրադարձությունների ականատես մի խումբ տարեցներ:

Ա. Ագոպյանի դիմումը բոլոր հայերին

Նախագահի չգրանցված թեկնածու Արտաշես Ագոպյանը հրատարակության խնդրանքով հայ ժողովրդին ուղղված կոչ է հղել մեր թերթին, որտեղ մասնավորապես ասված է, որ իր համոզմամբ հայ ազգի ճգնաժամային վիճակի պատճառը ազգային ուղեցույց-ուսմունք չունենալն է: Հետեւաբար, երկար մտասանցություններից հետո պրն Ագոպյանը հայրենանվեր գործ կատարելու համար հանգել է «Կեռոն» ուղեցույց-ուսմունք հրատարակելու գաղափարին եւ մամուլի միջոցով նախընտրում է դիմել աշխարհի բոլոր հայերին՝ նվիրատվության միջոցով այդ գաղափարը կյանքի կոչելու: Պրն Ագոպյանի մտահղացման աջակիցներն իրենց նվիրատվությունը կարող են մուծել Հայներարտբանկ, հասցեն՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երեւան 10, փ. Նալբանդյան 2, հաշվի համար դրամով՝ 175490002, արտարժույթով՝ 175490000: Ռուսաստանի եւ ԱՊՀ երկրների բնակիչները մուծումները կարող են կատարել Ինկոմբանկ, հասցեն՝ Ռուսաստանի Դաշնություն, Մոսկվա, ԲԻԿ 044541502, թղթակցային հաշիվ՝ 30101810000000000502 ՕՊԵՐՈՒ-2 ԿԲ ՌՖ, փոխանցելու համար Հայներարտբանկ, Երեւան, ՀՀ, թղթակցային հաշիվ՝ 30111810200360012288 Արտաշես Արշակի Ագոպյան, հաշվի համար՝ 175490000՝ արտարժույթով, 175490002՝ ՀՀ դրամով: Պրն Ագոպյանը միաժամանակ թյուրիմացություններից խուսափելու համար խնդրում է զանգահարել 62-77-58 հեռախոսահամարով կամ հեռագրել հետեւյալ հասցեով. ՀՀ, Երեւան 375022, Ավան-Առինջ, 2-րդ միկրոշրջան, ս. 1/8, բն. 24, Ագոպյան Արտաշեսին:

Սիդնեյում կկանգնեցվի հայերի ցեղասպանության զոհերի հուշարձան

ՍԻԴՆԵՅ, 27 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: Ավստրալիական Նյու Սաութ Ուելս նահանգի կառավարությունը եւ խորհրդարանը իրենց հարգանքի տուրքն են մատուցել 1915-1923 թթ. Օսմանյան Թուրքիայում հայերի ցեղասպանության զոհերի հիշատակին: Նահանգի խորհրդարանը, որը 1998 թ. ապրիլի 24-ը հայտարարել էր ցեղասպանության զոհերի հիշատակի օր, հատուկ բանաձեւ է ընդունել, որում դատապարտվում է այդ հրեշավոր ոճիրը եւ կոչ է արվում Ավստրալիայի կառավարությանը եւ երկրի բարձրագույն օրենսդիր մարմնին ճանաչել եւ դատապարտել հայերի ցեղասպանությունը: Նահանգի կառավարության որոշմամբ Սիդնեյի պառլամենտական հրապարակում վեր կխոյանա 1915-1923 թթ. Օսմանյան Թուրքիայում զանգվածային ջարդերի եւ բռնի տեղահանության անմեղ զոհերի հիշատակը հավերժացնող հուշարձան:

digitised by A.R.A.R.@

Ազգային ժողով

«Հանրապետությանը» տվեք երկվորյակ, «ընդդիմությանը»՝ նոր ՀՀՇ

Արդեն ավանդական դարձած ԱԺ ճեպազրուցային հինգշաբթին ապացուցեց, որ ոչ բոլոր խմբերն ու խմբակցություններն են մտադիր այսուհետ նվիրել հատկացված 30 րոպեն օրենսդրական գործընթացի ելեւէջներին: Ոմանք նախընտրում են օգտագործել ժամանակը քաղաքական կեցվածքն ու դիրքորոշումը պարզաբանելու համար:

Չէի ասի, որ նորարարությունը լրագրողների սրտովը չէ, քանի որ վերջերս ականատես դարձանք քաղաքական ներկապնակի մի զարմանալի գունաբաժանման: Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին նախընտրական արշավում միանշանակ աջակցեցին խորհրդարանից դուրս գտնվող կուսակցությունները, եւ հակառակը խորհրդարանում ներկայացված կուսակցությունները, վերապահումով ԻՄ խմբակցության, իրարամերժ լինելով հանդերձ, հայտնվեցին Քոչարյանին ընդդիմադիր ճամբարում:

Ինչո՞ւ անձին... Նախագահի թեկնածուների առաջադրման փուլում թե ԱԺՄ-ն, թե «Հանրապետություն» միավորման որոշ կուսակցություններ, թե կոմկուսը եւ թե անգամ ԻՄ-ը բարձրաձայն ըմբոստացան Քոչարյանի «լեգիտիմության» դեմ: Չնայած այդ փաստարկը հետզհետե հետին պլան մղվեց, ԻՄ-ն էլ անցավ «դիմադիրների» ճամբար, իսկ կոմկուսը կարծր դիրքորոշումը քիչ թե շատ մեղմացրեց, ԱԺ քաղաքական ուժերի բացարձակ մեծամասնությունը Քոչարյանի ՀՀ նախագահի ընտրվելն այդպես էլ չողջունեց: Այնուհանդերձ հստակ մեկնաբանություններ չտրվեց, թե ինչու: Հակառակը, մինչեւ վերջերս ԱԺՄ-ն, ՀՀՇ-ն եւ այլ «աջերը» գերադասում էին լռություն պահպանել, կառչելով տարբեր պատճառներից: Այնպես որ, ընդդիմադիր դիրքորոշման մասին կարող էր վկայել լոկ այն հանգամանքը, որ ԱԺՄ-ն եւ «Հանրապետության» բլոկային փոքր կուսակցությունները հրապարակավ չշնորհավորեցին Ռոբերտ Քոչարյանին ՀՀ նախագահի ընտրվելու կապակցությամբ: Եվ չնայած գրեթե բոլորը ուրույն կազմով ներկա գտնվեցին Քոչարյանի երդմնակալությանը, սակայն ներկայացուցչությունը չէ, որ բնորոշում է կուսակցության քաղաքական կեցվածքը նոր իշխանության հանդեպ:

«Կապրենք կտեսնենք» կարգախոսը, երեւի թե, ՀՀ նախագահի անձը չհանդուրժող ճամբարին անհրաժեշտ ժամանակ տար սթափվելու քաղաքական կորուստներից ու շարքերը վերահաշվելու: Ժամանակը, երեւի թե, թույլ տար այդ ուժերին մշակել հասարակության համար ավելի համոզիչ՝ ավելի քաղաքական ստույգ փաստարկներով ու կարգախոսներով ընդդիմադիր դիրքորոշում: Բայց քանի որ Ռոբերտ Քոչարյանի նախընտրական ծրագիրը գրեթե անխոցելի էր թե ազգային գաղափարի, թե ժողովրդավարության զարգացման, տնտեսության ազատականացման կամ թե սոցիալական քաղաքականության, անգամ պոպուլիզմի առումով, հեծանիվ հնարելու լուրջ պատճառներ ընդդիմադիրներին չընձեռվեց:

Տրամաբանված քաղաքական աստառի բացակայության վկայությունները շատ են: «4-րդ իշխանության» ցանկացած հաջող փորձ խախտել ընդդիմադիր ճամբարի անդորրն, ի հայտ է բերում, որ խորը քաղաքական ու գաղափարական հակասությունների մասին խոսք լինել չի կարող եւ խնդրո առարկան այն խաղաքարտերն են, որոնք անսպասելիորեն խառնեց Ռոբերտ Քոչարյանի գալը ՀՀ քաղաքական ասպարեզ: Այդ առումով վկայակոչեմ թեկուզ ս/թ ապրիլի 10-ի «Հայքը», ուր Վանո Սիրադեղյանը որպես ՀՀՇ վարչության նախագահի մասնավորապես ասել է. «Կուսակցության առաջադրած թեկնածուի անակնկալ հեռանալու ու նույնքան անակնկալ փոխարինողին շնորհավորելու քայլից հետո իր հետեւություններն է անում ՀՀՇ կազմակերպությունը, բայց մե՛զ ինչու էին «փուռը տալիս»:

«Քաղաքական ընդդիմության» (այդ շարքում չդասել Հայկոմկուսին, որն իրոք քաղաքական ընդդիմություն էլ) բանակից դժվար թե որեւէ մեկը ունենա խիզախություն Վանո Սիրադեղյանի նման ամեն ինչ կոչել իր անունով: Իհարկե, ԱԺՄ-ն ու «Ժողովրդավարական հայրենիքը» «փուռը տալու» բարդույթներ չունեն, սակայն նրանց խաղաքարտերն էլ պակաս չխառնվեցին: Հիշենք, Եգորյանը նորից եկավ քաղաքական ասպարեզ որպես ՀՀՇ-ի «հալածյալ», ԱԺՄ-ն ՀՀՇ-ի լծից ժողովրդի փրկարար: Բայց ժողովուրդը փրկվեց ՀՀՇ-ից առանց ԱԺՄ-ի խրոխտ կոչերի տապալել բռնապետական ռեժիմը: Եգորյանի ուրույն քաղաքական գիծը ընդհանրապես խամրեց, չհասցնելով մարսվել հասարակ մահկանացուների կողմից, քանի որ եգորյանական սահմանադրությունը, ընտրական օրենքները եւ այլ «ազգանվեր» գործերն այդպես էլ չէին կարող նպաստել համընդհանուր մարսողությանը:

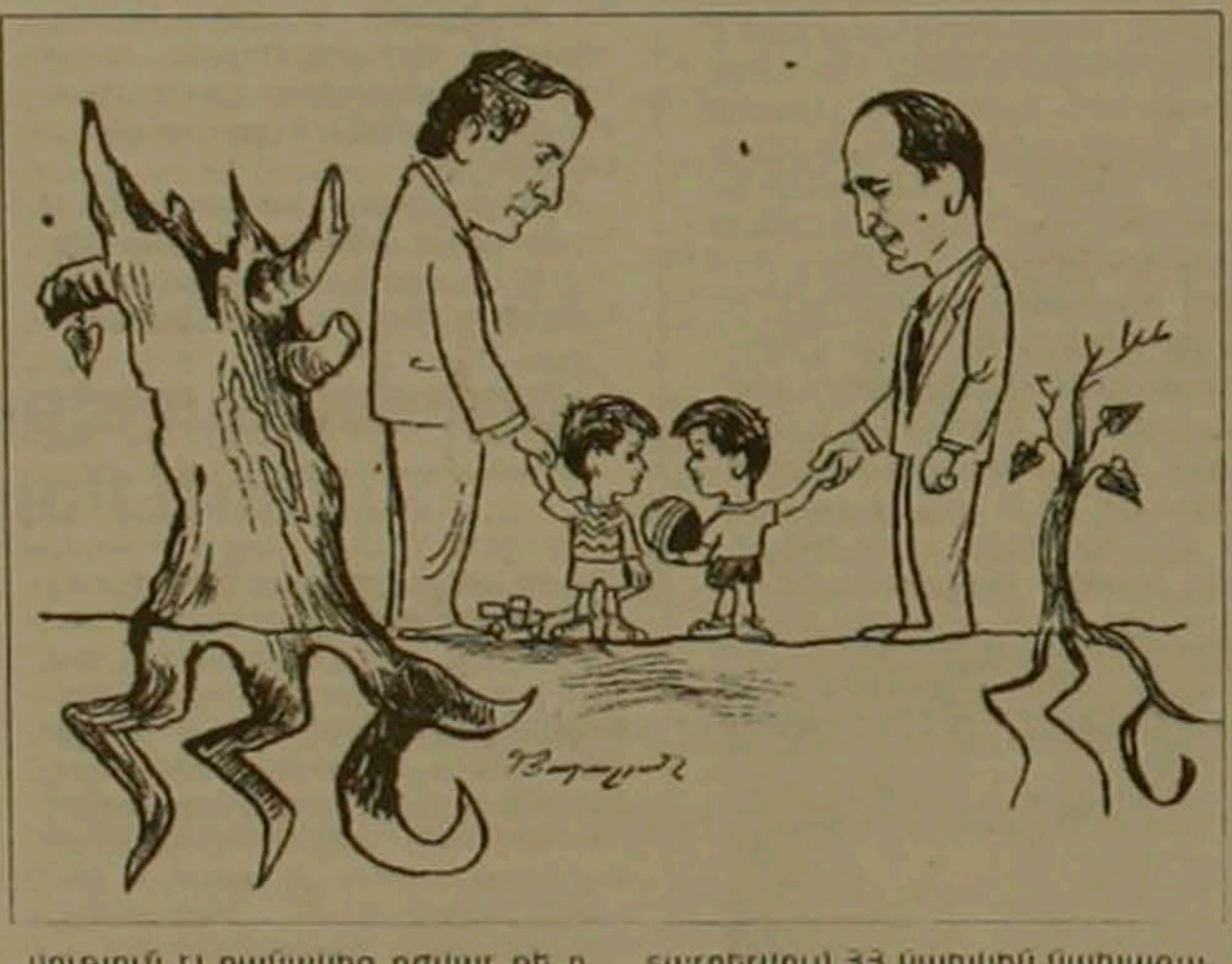

Իր կողմից եւ Ռոբերտ Քոչարյանը քայլեր չընձեռեց ճամփա բացելու դեպի ընդդիմադիրները: Կարծր դիրքորոշումը, ի դեպ, կարծես թե բնորոշ չէ ազգի միասնության ջատագովին: Հայտնի է նաեւ, որ ՀՀ նոր նախագահը մեծամիտ չէ նախորդի նման ու չի գլանում բանակցել քաղաքական ընդդիմության հետ ներքին կայունություն եւ կառուցողական մթնոլորտ ստեղծելու նպատակով: Ինչո՞ւ այս պարագայում համառեց ՀՀ նախագահը:

Եթե ՀՀՇ-ի եւ նրա կարկառուն հետեւորդների հանդեպ սառնությունը հիմնավոր է հասարակությունը չի հասկանա ու չի ընդունի որեւէ բարիդրացիական քաղաքական երկխոսություն, ապա ԱԺՄ-ի հանդեպ սառնությունը կարող է ունենալ մի բացատրություն քաղաքական ընդդիմության ԱԺՄ-ի շինծու կեցվածքը որպես միջոց քաղաքական ասպարեզում մնալու, հույս ունենալով, որ քաղաքական ու տնտեսական հրադրությունը կվատթարանա ու փրկարարի առաքելությունը նորից կարդիականանա:

Այսինքն, «ինչքան վատ այնքան լավ», ինչը, երեւի թե, ազգի միավորման, ազգի բարգավաճման հիմներ ունեցող նախագահը չի կարող ընդունել որպես հարգանքի արժանի գաղափարական այլախոհություն: Այդ առումով ճեպազրուցային հինգշաբթին հետաքրքրաշարժ էր:

Ըստ «Հանրապետություն» խմբակցության ղեկավար Բաբկեն Արարքցյանի, պարզ չէ, թե իշխանություններն ինչպես են պատկերացնում «հաղթական» քաղաքականությունը Արցախի հիմնահարցում: Ավելին, պրն Արարքցյանը գտնում է, որ այս առումով Քոչարյանի նախընտրական դրույթները շատ չեն տարբերվում ՀՀ նախկին նախագահի տեսակետներից:

Բացի այդ, պրն Արարքցյանը մտահոգություն հայտնեց, որ ԱԺ-ում ձեւավորված մեծամասնությունը, այսինքն «Երկրապահ» պատգամավորական խումբը չի հայտարարել իր քաղաքական պլատֆորմը: Այդ իսկ պատճառով «Հանրապետությանը» հայտնի չէ, թե ինչ ուղղությամբ է գնալու հասարակության զարգացումը քաղաքացիական, թե՞ «իշխող գաղափարի», «գաղափարականացված» ապրելակերպով:

Կառավարության ձեւավորման վերաբերյալ ասվեց, որ ծրագիրը կներկայացնեն կերեւա եւ կարելի է հստակ խոսել միայն 100 օր անց:

Ինչպես տեսնում ենք, ոչ մի ստույգ քաղաքական մոտեցումներ պրն Արարքցյանն ի հայտ չբերեց: Ինչպես եւ «Հայրենիք» խմբի պատգամավոր ու «Ժողովրդավարական հայրենիք» կուսակցության ղեկավար պրն Եգորյանը:

Որակելով «Հայրենիքը» եւ իր կուսակցությունը որպես ընդդիմադիր ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին, պրն Եգորյանը ընդդիմադիր կարգավիճակի սկիզբն է համարում անցյալ աշունը, երբ դեռ նախկին իշխանություններն էին երկիրը ղեկավարում:

Հարց է ծագում. ի՞նչ է դրդել պրն Եգորյանին եւ իր զինակիցներին շարունակել ընդդիմադիր կեցվածքն արդեն անձամբ Քոչարյանի նկատմամբ: Այս առումով ասվեց հետեւյալը. քանի որ ընդդիմություն է, ուրեմն ձեռնպահ կմնա կառավարության կազմի հանդեպ վերաբերմունք ցուցաբերելուց: Սակայն, «Հայրենիքն» ու կուսակցությունը ուշի-ուշով հետեւելու են կառավարության գործելակերպին եւ կփորձեն «ցանկացած սխալ բաց չթողնել, քննադատել, բայց լավ գործերը չփնովել»:

Շնորհակալություն, երեւի թե, պետք է հայտնի պրն Դարբինյանը պրն Եգորյանին միայն նրա համար, որ կառավարության լավ գործերը «Հայրենիքը» եթե չի գովի, ապա գոնե չի էլ փնովի: Այդ առումով, ՀՀ նախագահի դրությունը շատ ավելի աննախանձելի կլինի, քանի որ ինչ էլ անի, ինչ սխրանքներ գործի, միեւնույն է, պրն Եգորյանը նրան կընդդիմանա թեկնածու առաջադրվելու, ուժային նախարարներին վերահաստատելու, «կուրսը» անփոփոխ մնալու համար: Երեւի թե պրն Քոչարյանը պետք է «կուրսային» առումով նախընտրեր սոցիալիզմը, որպեսզի պրն Եգորյանը փաստեր կուրսի էական փոփոխությունը, քանի որ, բացի պրն Եգորյանից, Արարքցյանից եւ նրանց սատարողներից, բոլորն էլ փաստել են կուրսի փոփոխություն վայրագ կապիտալիզմից դեպի սոցիալական ուղղվածությամբ ազատական տնտեսավարման:

Ընդդիմության տարբերակային այլ պատճառաբանություններ ներկայացրեց Շավարշ Քոչարյանը: Մասնավորապես պարզվեց, որ ԱԺՄ-ն Քոչարյանին աջակցող կուսակցություններից ակնկալում էր միավորում եւ միասնական քաղաքական պլատֆորմ: Բայց «Հանրապետության» երկվորյակը չծնվեց, ինչին ԱԺՄ-ն համաձայնել չի կարող, քանի որ քաղաքական պատասխանատվություն կրող սուբյեկտը հորիզոնում չերեւաց անգամ նախարարական պորտֆելներ բաժանելուց հետո: Առավել եւս արհեստավարժների, այլ ոչ թե կուսակցականացվածների կառավարության ձեւավորումը ԱԺՄ-ի կողմից դիտվեց որպես Տեր-Պետրոսյանի ավտորիտար ռեժիմի շարունակում: Իսկ վարչապետ Դարբինյանի պայմանը, նախարարների գործադիր իշխանություն գալով ժամանակավորապես կասեցնել անդամությունը որեւէ մի կուսակցությունում, մեկնաբանվեց որպես ավտորիտարիզմի վառ դրսեւորում, մարդու ազատությունների ոտնահարում:

Շատ փաստարկներ կարելի է բերել ի ժխտումն այսպիսի ընդդիմադիր «պլատֆորմի»: Կոնկրետ «Երկրապահ» խմբի ներկայացուցիչ, ԱԺ փոխնախագահ Ալբերտ Բազեյանը ճիշտ նկատելով, որ վերջերս հաճախ է արծարծվում «Երկրապահ» խմբի քաղաքական պատասխանատվություն ստանձնելու հարցը, նորից հիշեցրեց հարցապնդողներին, որ «Երկրապահն» իր 70 պատգամավորներով չի կարող եւ չի ուզում կրկնօրինակել «Հանրապետությունը»: Առաջինը չունենալով ԱԺ-ում 50 տոկոս+1 ձայն, երկրորդ իրավունք չվերապահելով խմբին կոչվել իշխող ուժ եւ վերցնել երկիրը ղեկավարելու պատասխանատվությունը: Երրորդը ես կասեի ամենակարեւորը խումբը քաղաքական միավոր չէ, եւ համակիր լինելով «Երկրապահ» կամավորական միությանը, տեսնում է սեփական խնդիրը «երկիր պաշտպանելու մեջ»: «Երկրապահը հաղթել է պատերազմում, հիմնել բանակը, ազատագրել Արցախը, ապահովել ժողովրդի անվտանգությունը, այսինքն ստեղծել է այն հիմքերը, որոնց վրա պետք է կերտվի հայոց պետականությունը, եւ պատրաստ է պաշտպանել այդ նվաճումները», հայտարարեց Բազեյանը:

Արդյոք անտեղյա՞կ են Բաբկեն Արարքցյանը կամ Շավարշ Քոչարյանն այս պարզ փաստարկներին: Կարծում եմ ոչ: Անտեղյակ չեն պարոնները եւ Քոչարյանին աջակցող կուսակցությունների նախապայմանին պաշտոններ չակնկալել, քանի որ համաձայն են ՀՀ նախագահի տեսակետին ունենալ արհեստավարժ կառավարություն: Եթե նախագահն իրենց առաջարկի պորտֆելներ, կուսակցությունները չեն խուսափի պատասխանատվությունից, ինչը ոմանք ապացուցել են արդեն:

Դժվար է պատկերացնել նաեւ, որ «ընդդիմությունը» մոռացության է տվել Քոչարյանի ՀՀ նախագահի թեկնածու քաղաքացիական նախաձեռնությամբ առաջադրվելու հանգամանքը, նրա նախընտրական կարգախոսը. «Իմ կուսակցությունը ժողովուրդն է»: Ի դեպ, Քոչարյանը համաձայն կարգախոսի, նախընտրությունն տվեց ոչ կուսակցականացված կառավարությանը:

Քոչարյանին ընտրել է ժողովուրդը եւ նա պետք է պատասխանատվություն կրի ժողովրդի առջեւ: Ինչ մնում է աջակցող կուսակցություններին... Կուսակցությունները թեկնածուների ցուցակում նախընտրել են Քոչարյանին նրա ծրագրային դրույթներում ընդհանուր եզրեր գտնելով իրենց իսկ գաղափարախոսության եւ ռազմավարության հետ, գնահատելով թեկնածուի տարիների ընթացքում դրսեւորված մարդկային արժանիքները:

Կուսակցությունները հավաստիացրել են ՀՀ նախագահին, որ կգործադրեն բոլոր հնարավորությունները նրա կառուցողական քայլերին օժանդակելու համար: Սակայն, ինչքան գիտեմ, որեւէ կուսակցություն դառնալով իշխանամետ, դրանով իսկ աչք չի փակելու իշխանությունների թերացումներին:

Ինչպե՞ս են պատկերացնում պարոն «ընդդիմադիրները» դաշնակների ռամկավարների, սոցիալ-դեմոկրատների, այսինքն ուրույն գաղափարախոսության տեր կազմակերպությունների միավորումը մի քաղաքական կառույցում: Նմանատիպ խառնուրդ Հայաստանն ունեցել է եւ ունի «Հանրապետություն» միավորման տեսքով: Հետեւանքները, ինչպես գիտենք, բավականին տխուր են երկրի եւ հենց միաբանված կուսակցությունների համար:

Այս հանգամանքը եւս չեն կարող անտեսել «ընդդիմադիր» քաղաքական գործիչները, սակայն, իմանալով հանդերձ, անընդհատ ակնարկում են քաղաքական հեգեմոնի կամ հեգեմոնների անհրաժեշտությունը, հակառակ դեպքում պիտակավորելով քաղաքացիական իշխանությունները որպես ավտորիտար ռեժիմ, իսկ երկիրը «բանանային պետություն»:

Ո՞րն է հեգեմոնատենչության դրդապատճառը: Կարծում եմ, խորը քաղաքական պեղումների անհրաժեշտություն չկա հարցին պատասխան գտնելու համար: Երբ էական ասելիք չունես ժողովրդին, սակայն մեծ ցանկություն ես տածում լինել քաղաքական անցուդարձի մասնակից ու արարիչ, պետք է կոչվել ընդդիմադիր: Մի կողմից տառապյալ ժողովուրդը հեշտ կընկալի ցանկացած ընդդիմադիր կեցվածք, մյուս կողմից նույն ժողովուրդը երեւի չի խորանա, թե իշխանավորներին ու կուսակցություններին դասողն ով է: Ընդդիմադիր կեցվածքը, ինչպես հայտնի է, շատ մեղքերի թողություն է խոստանում: Այնպես որ, շատ հարկավոր է «Հանրապետություն» միավորման քոչարյանական տարբերակ կամ գոնե ինչ-որ մի նոր ՀՀՇ: Դիր ու քննադատի, քաղաքական մերկացման թիրախ դարձրու բոլոր նրանց, ովքեր քեզ հետ չեն, որպեսզի քո տեղը գտնես, վերագտնես կամ ամրապնդես Հայաստանի եւ ոչ միայն Հայաստանի քաղաքական արեւի տակ:

Բայց կա՞ն արդյոք միամիտ որսաձկներ որս փնտրողների ախորժակի համար:

ՇԱՄԻՐԱՄ ԱՂԱԲԵԿՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ԹԵԼ ԱՎԻՎ

Շիմոն Պերեսը պաղեստինյան պետություն ստեղծելու կոչ է անում

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 27 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իսրայելի նախկին վարչապետ Շիմոն Պերեսը կիրակի օրը պաղեստինցիների ղեկավար Յասեր Արաֆաթի հետ բանակցություններ վարելուց հետո արտահայտվել է մինչեւ 1999 թվականի մայիսը անկախ պաղեստինյան պետություն ստեղծելու օգտին:

«Մենք պետք է ձգտենք, որ մինչեւ 1999 թվականի մայիսը կայուն համաձայնության հասնենք պաղեստինյան ժողովրդի հետ: Ես հույս ունեմ, որ դրանից հետո մենք կհամաձայնենք պաղեստինյան պետության ստեղծմանը: Միակ լուծումը, որ հնարավոր է, երկու տարբեր պետություն ունենալն է: Որպեսզի Իսրայելը մնա հրեական պետություն, մենք կարիք ունենք պաղեստինյան պետական կազմավորման: Հակառակ դեպքում մենք կստանանք երկազգային պետություն, երկազգային ողբերգություն», հայտարարել է Պերեսը, ելույթ ունենալով մամլո ասուլիսում:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, Պերեսը եւ Արաֆաթը հանդիպել են Գազայում, որտեղ քննարկել են արդեն մեկ տարուց ավելի փակուղում հայտնված «խաղաղության գործընթացն աշխուժացնելու հնարավորությունները»: 1994 թվականին Օսլոյում Իսրայելի եւ պաղեստինցիների միջեւ համաձայնություն էր կայացել, ըստ որի 1999 թվականի մայիսը նախանշվել էր որպես անցումային ժամանակամիջոցի վերջնական ժամկետ, որից հետո կողմերը պետք է մշակեն վերջնական խաղաղության համաձայնագիր:

Իր կողմից Իսրայելի վարչապետ Բենիամին Նաթանյահուն ամերիկյան հեռուստատեսությամբ կայացած հարցազրույցի ժամանակ հայտարարել է, որ եթե առանց Իսրայելի համաձայնության պաղեստինյան պետություն ստեղծվի, ապա դա կնմանվի «երկրորդ Իրաքի կամ Իրանի» առաջացում Մերձավոր Արեւելքում: Վարչապետը պաղեստինյան ինքնավարության ղեկավար Յասեր Արաֆաթին նախազգուշացրել է խաղաղության գործընթացի ձախողման դեպքում միակողմանիորեն անկախ պետություն հռչակելու դեմ:

КОСОВО-МЕТОХИЯ

ԿՈՍՈՎՈ-ՄԵՏՈԽԻԱ

Սերբերը միահամուռ «ոչ» ասացին օտարերկրյա միջամտությանը

Այս օրերին Կոսովոն դարձել է միջազգային հանրության ուշադրության կենտրոնը: Աշխարհի թերթերը տրամադրում են իրենց էջերը Կոսովոյում տեղի ունեցող իրադարձություններին: Ապրիլի 23-ին Սերբիայում անցկացված հանրաքվեի համաձայն երկրի բնակչության քաղաքական մեծամասնությունը «ոչ» ասաց Սերբիայի ներքին գործերին օտարերկրյա միջամտությանը: Ժողովուրդն ինքը հաստատակամ հավատարիմ մնաց նախնյաց բնօրրանը սրբությամբ պահպանելուն: Հակառակ դրան Կոսովոյի ալբանացիները ամեն կերպ փորձում են լարված իրավիճակ ստեղծել: Քվեարկման օրը ապրիլի 23-ին, խախտելով Հարավսլավիայի Միութենական Հանրապետության պետական սահմանը, ալբանացիների զինված մի ավազակախումբ հարձակում է գործել հարավսլավական սահմանապահների վրա եւ հրաձգություններով միջադեպ հրահրել: Հարավսլավացի սահմանապահները պատասխան կրակոցներով ջախջախել ու վնասազերծել են ալբանացիների ավազակախումբը, առգրավել տարբեր երկրներում արտադրված մեծ քանակությամբ զենք: Այս օրերին, երբ նորից անհանգիստ է Կոսովոյի հողը եւ որոշվում է նրա ճակատագիրը, Հարավսլավիայի ճակատագիրը, Հարավսլավիայի Միութենական Հանրապետության Նախագահ Սլոբոդան Միլոշեւիչը, ապրիլի 23-ին մասնակցելով համընդհանուր քննարկմանը, դեմ է քվեարկել Սերբիայի ներքին գործերին օտարերկրյա միջամտությանը եւ կոչ արել Կոսովոյի ալբանացիներին եւ քաղաքական գործիչներին վերջ տալու ահաբեկչությանը եւ բանակցություններ սկսել սերբական ղեկավարության հետ: Ալբանական կողմը, սակայն, ոչ մի պատասխան չի տվել: Հարավսլավիայի պետական սահմանը խախտելու կապակցությամբ Հարավսլավիայում Ալբանիայի հանրապետության դեսպանատան գործերի հավատարմատար Ֆլորիան Նովային պաշտոնապես հանձնվել է բողոքի նոտա կապված ալբանահարավսլավական սահմանին տեղի ունեցած միջադեպի հետ:

Այսօր սերբ ժողովուրդը «ոչ» է ասում կոսովյան հիմնահարցին օտարերկրյա միջամտությանը: «Ոչ» են ասում նաեւ շատ ալբանացիներ, ովքեր, ի վերջո, հասկանում են, որ ալբանացի քաղաքական գործիչների հակասերբական տրամադրությունները կարող են կործանիչ լինել իրենց համար:

ԲԱԲԿԵՆ ՍԻՄՈՆՅԱՆ,
«Ազգի» հատուկ թղթակից
Բելգրադ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

«Ազգ» թերթի մի հրապարակման առթիվ

Այժմ, երբ հրապարակի վրա է Վրաստանի Նախագահի՝ «Հայաստանի առաջին հանրապետության 80-ամյա հոբելյանը Վրաստանում նշելու մասին» հրամանագիրը, արժե, թերեւս, մի քանի խոսքով արձագանքել «Ազգ» թերթի ապրիլի 1-ի համարում տպագրված «Բարեկամ հարեւանն այդպես չի լինում» հրապարակմանը:*

Հենց սկզբից նշենք, որ տեղեկատվական նյութը քաղված է «Արգումենտի ի ֆակտի» թերթից (եւ ոչ թե՝ Նախագահի հրամանագրից). այս հանգամանքն էլ «տիպել է» նյութի հեղինակին անել հեռուն գնացող հետեւություններ:

Պարզեմ միտքս: Նյութի վերնագրին հետեւում է «Մայիսի 28-ին Վրաստանում տոնվելու է Ադրբեջանի Հանրապետության 80-ամյակը» կրկնավերնագիրը, որը... բացարձակ անճշտություն է եւ հնարովի: Բանն այն է, որ Նախագահ Էդ. Շեւարդնաձեի հրամանագրով պլանավորված ԱՀ վերաբերյալ միջոցառումները սկսվում են ապրիլի 28-ից եւ վերջանում մայիսի 8-ին: Դրանք ներկայացումներ են, գրական երեկոներ, ցուցադրանքներ, գիտա-գործնական կոնֆերանս՝ ուսանողության համար, մամլո ասուլիսներ եւ այլն: Բնական է, որ միջոցառումներ կանցկացվեն Վրաստանի ադրբեջանահոծ շրջաններում եւս: Որեւէ ամփոփիչ միջոցառում (ասենք հանդիսավոր նիստ) չի պլանավորվում:

Տեղեկատվության մեջ առանձնակի վերաբերմունք է ցուցաբերվում պատրաստվող խնդրակախմբի «Բոցերի երկիր» անվանմանը, մոռանալով, որ Ադրբեջանի այսօրվա զինանշանի կենտրոնում... հենց բոցի լեզվակներ են պատկերված (հավանաբար նկատի է առնվել նավթի գործոնը): Այնպես որ, Վրաստանի Նախագահի հրամանագիրը մազաչափ անգամ կասկածի տակ չի առնում հայոց Վահագն աստծո կրակե ծագումը, թեեւ կասկածից դուրս է նաեւ այն, որ հայերս «այնքան էլ» կրակապաշտ չենք: Ինչ վերաբերում է բարեկամություն խորհրդանշող քանդակին, ասեմ, որ հայ եւ վրաց ժողովուրդների բարեկամությունը որեւէ հուշարձանի կարիք չի զգում, ոչ էլ որեւէ ապացույցի: Նա ինքը մարմնացյալ հուշարձան է՝ թբիլիսյան պետական հայկական դրամատիկական թատրոնի, հայկական եկեղեցիների, բազմաթիվ այլ շինությունների, թբիլիսածնունդ հարյուրավոր հայ տաղանդների օրինակով... Այնպես որ, այնքան էլ հարմար չէ Վրաստանի Նախագահի բարիդրացիական զգացմունքը Ադրբեջանի նկատմամբ (վերջին հաշվով էդ. Շեւարդնաձեն է «Խաղաղ Կովկաս» շարժման նախաձեռնողն ու ջատագովը) համարել պատասխան նվիրատվություն:

Մյուս հանգամանքը: Ընթերցողին կհետաքրքրի, համենայն դեպս, թե ինչու Հայաստանի հոբելյանի մասին հրամանագիրը Վրաստանի Նախագահը ստորագրեց որոշակի «ուշացումով»:

Մեծ քաղաքագետ չպետք է լինել հասկանալու, որ նման փաստաթղթերը «ծնվում են» պետությունների բարձր ղեկավարությունների փոխադարձ համաձայնությունից հետո: Մինչդեռ Հայաստանի հետ այս հարցի վերաբերյալ համաձայնության գալը այնտեղ ընթացող նախագահական լուրջ ընտրարշավի պայմաններում այնքան էլ հարմար չէր լինի: Վերջին խոսքը պատկանելու էր Հայաստանի Հանրապետության Նախագահին՝ նրա ընտրվելուց եւ երդումից հետո...

Այնպես որ, Վրաստանը Հայաստանի հետ պակաս բարեկամ երկիր չէ, ոչ էլ Վրաստանի հայազգի քաղաքացիները՝ պակաս արժանի հարգանքի:

Հայաստանի Հանրապետության հոբելյանին նվիրված միջոցառումները կընդգրկեն Վրաստանի գրեթե ողջ տարածքը՝ Թբիլիսին, Ջավախքը, Ծալկան, Բոլնիսի, երկրի այլ շրջանները, Սամցխե երկրամասը: Դրանք կտեւեն մայիսի 2-25-ը: Միջոցառումներին կնախորդեն թբիլիսյան «Շիրակ» համույթի բարեգործական համերգները Երեւանում, Վանաձորում: Տեղի կունենան պարահանդեսներ, տոնական երեկոներ, գրականությունների բարեկամության ցերեկույթ, Վրաստանի ազգային գրադարանում կանցկացվի հայ գրքի շաբաթ, հեռուստատեսությամբ եւ ռադիոյով կտրվեն հաղորդումների շարքեր: Հոբելյանական հանդիսություններում կընդգրկվեն հայկական պետական դրամատիկականը, տիկնիկայինը, «Վերնատուն» գրական միավորումը, հասարակական, բարեգործական բոլոր կազմակերպությունները: Հայաստանցի ընթերցողը այդ մասին կտեղեկանա մեր «Վրաստան» թերթից, նաեւ՝ Հայաստանի մամուլից:

Այնպես որ, ե՛ւ Հայաստանի, ե՛ւ Ադրբեջանի հանրապետությունների հոբելյանների պատվին անցկացվող միջոցառումները կավարտվեն մինչեւ տոնական օրն ամսաթվերը, իսկ մայիսի 26-ին ողջ Վրաստանը եւ նրա բազմազգ բնակչությունը կտոնի իր 80-ամյա հոբելյանը, որը նաեւ վրացահայերիս նվիրական տոնն է:

ԺՈՐԱ ՄԱՆՈՒՉՅԱՆ,
Վրաստանի պետական գրասենյակի ազգամիջյան հարաբերությունների բաժնի խորհրդական

Խմբ. կողմից. - Նույն հարցին «Ազգ»-ն անդրադարձել էր նաեւ ապրիլի 4-ին, «Վրաստանում նշվելու է նաեւ Հայաստանի անկախության հոբելյանը, եթե...» վերնագրով, ներկայացնելով Նախագահ Շեւարդնաձեի մամուլի քարտուղար Վախթանգ Աբաշիձեի որոշ ճշգրտումները:

ՖՐԱՆՍԻԱ

Մեղավոր, բայց ոչ այնքան

Դատարանը վճռեց, որ Պապոնը հրեաների կոտորածին չի օժանդակել

Մաուրիս Պապոնին թվում էր, որ խնդիրը պարզ է: «Ես կամ մեղավոր եմ, կամ անմեղ», ասել է նա երեք դատավորներին ու ինը երդվյալ ատենակալներին, որոնք պիտի վճռեին իր ճակատագիրը: «Կամ ամեն ինչ, կամ ոչինչ»: Բայց, ի վերջո, դատավճիռը արտացոլեց այն անորոշությունը, որը բնորոշ է շատ ֆրանսիացիների վերաբերմունքին երկրորդ համաշխարհայինի տարիներին Ֆրանսիայի եւ ֆաշիստական Գերմանիայի համագործակցությանը: 87-ամյա Պապոնը պատերազմի ժամանակներից մնացած ամենաբարձրաստիճան եւ ամենավերջին պաշտոնյան, դատվում է մարդկության հանդեպ հանցագործությունների համար: Նրան մեղադրանք է ներկայացված 1560 հրեաների Բորդոյում հավաքելու եւ Աուսշվիցից մահվան ընդառաջ ուղարկելու համար: Դատարանն ու ատենակալները վճռեցին, որ նա մեղավոր է, բայց ոչ շատ: 1942-1944 թվերին Պապոնը ձերբակալել է բազում հրեաների: Ականատեսները պատմում են, որ նա նույնիսկ մանուկներին հանձնել է ֆաշիստներին: Նրա ստորագրությամբ մի քանի փաստաթղթեր են կցված գործին, որոնք Պապոնին բնութագրում են ոչ այնքան բարենպաստ տեսանկյունից:

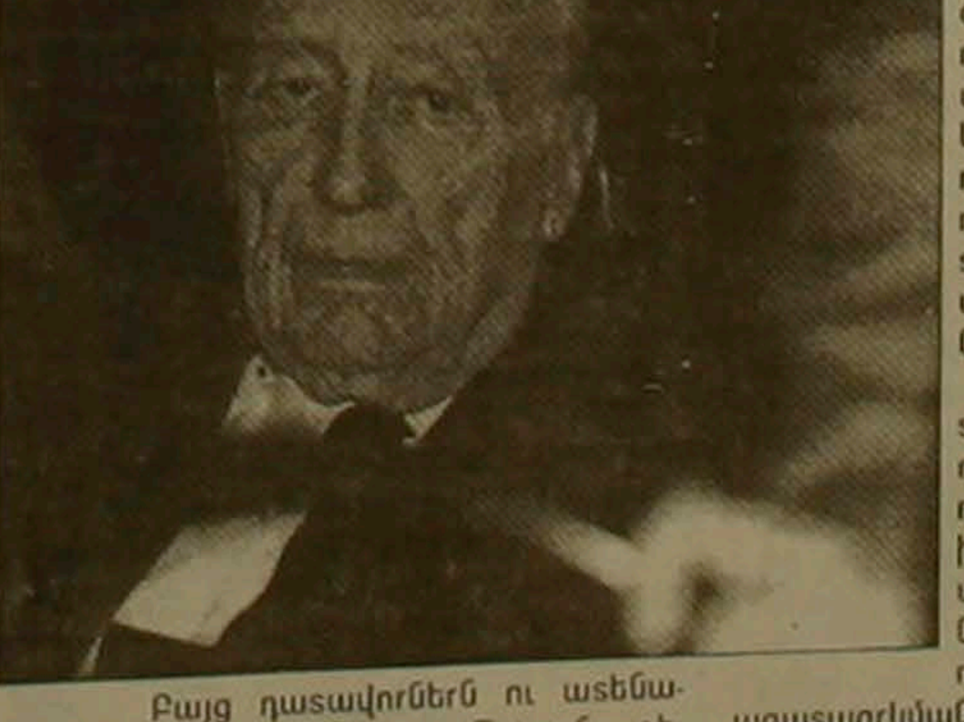

Բայց դատավորներն ու ատենակալները որոշել են, որ Պապոնը չգիտեր, թե ի՞նչ են անելու ֆաշիստներն իրենց կալանավորներին, այնպես որ նա պատասխանատվություն չի կրում նրանց մահվան համար:

Պարզվեց, որ մեղմ դատավճիռը բավարարում է հասարակության մեծ մասին: Պապոնը հայտարարել է, որ փորձել է օգնել հրեաներին, իսկ պատերազմի ընթացքում դիմադրության առաջնորդները հաստատել են, որ նա իրենցից մեկն էր: Դատարանի դահլիճում արտասանած իր զայրալից ճառում Պապոնը նախազգուշացրել է.

«Եթե ես մեղավոր ճանաչվեմ, ապա մեր ազգը կդատապարտվի նացիստական Գերմանիայի հետ համագործակցելու եւ հրեաների կոտորածին մեղսակցելու համար»: Միշել Զաուին Պապոնին մեղադրողների իրավախորհրդատուն, դատավճիռը անվանել է «քաղաքականորեն ճիշտ»:

Պապոնը, որը պատերազմից հետո ծառայել է Փարիզում որպես ոստիկանապետ, իսկ ավելի ուշ Ֆրանսիայի ֆինանսների նախարար, դատապարտվել է 10 տարվա ազատազրկման եւ պարտադրվել է վճարել 740.000 դոլար որպես վնասի փոխհատուցում: Բողոքարկման ընթացքում, որը կարող է մեկ տարուց ավելի տեւել, նա չի ձերբակալվի: Ինչեւէ, արդարադատությունը կայացավ, ինչպիսին էլ որ լինի: Իսկ ֆրանսիացիների մեծ մասը մխիթարում է իրեն, որ թուլակազմ ու զառամյալ քաղաքացիական ծառայողը, հավանաբար, բանտում ոչ մի օր չի անցկացնի:

«ՆՅՈՒԶՈՒԻՔ»
Թարգմանեց Ռ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ

Կրասնոյարսկ. Առաջին փուլում հաղթեց գեներալ Լեբեդը

ԿՐԱՍՆՈՅԱՐՍԿ, 27 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Կրասնոյարսկի երկրամասի գյուղական շրջանների եւ փոքր քաղաքների, ինչպես նաեւ անդրբեւեռային Նորիլսկի ընտրողները պաշտպանեցին Ալեքսանդր Լեբեդի հաղթանակը տարածաշրջանի նահանգապետի կիրակի կայացած ընտրությունների առաջին փուլում: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այդ են վկայում այսօր երկրամասային ընտրական հանձնաժողովից ստացված նախնական տվյալները: Ստանալով քվեների 45 տոկոսից ավելին՝ գեներալը 10 տոկոսով առաջ է անցել վարչակազմի ներկայիս ղեկավար Վալերի Զուբովից: Հենց այդ երկու թեկնածուներն էլ դուրս եկան երկրորդ փուլ, որը, նկատի առնելով մայիսյան տոները, կկայանա, ամենայն հավանականությամբ, մայիսի 17-ին:

Կասպից ծովի նավթի մասին լուրերը չափազանցված են

Ապրիլի 23-ին ԱՄՆ ռազմագիտական ուսումնասիրությունների միջազգային հաստատության հրապարակած ուսումնասիրության համաձայն, Կասպից ծովի նավթի արտադրությունը կարող է շատ քանի եւ ակնկալվածից շատ ավելի սահմանափակ լինել:

Ըստ հաստատության, մինչ այժմ հրապարակված նավթի պաշարների մասին տվյալները չափազանցված են, իսկ միջազգային շուկայում նավթի գնի անկումը կարող է անշահութաբեր դարձնել Կասպից ծովի նավթի արտադրությունն ու արդյունահանումը:

Ինչպես հայտնի է, ԱՄՆ էներգետիկայի նախարարության տվյալներով, կասպյան նավթը կազմում է 200 մլրդ բարել: Սակայն վերոնշյալ հաստատությունը պնդում է, թե լավագույն դեպքում տարածաշրջանի պաշարները գնահատվում են 25-35 մլրդ բարել՝ ներառյալ մինչ այժմ չբացահայտված նավթահանքերը: Սա նշանակում է, թե Կասպից ծովն ունի ամբողջ աշխարհի նավթի պաշարների ոչ թե 16, այլ մոտ 3 տոկոսը:

Ուսումնասիրության համաձայն, Կասպից ծովի նավթի արդյունահանման աշխատանքների հիմնական խոչընդոտը ոչ թե տարածաշրջանի քաղաքական անկայունությունն է, այլ նավթային միջազգային ընկերությունների տնտեսական նկատառումները: Ռազմագիտական ուսումնասիրությունների միջազգային հաստատությունը նավթային ընկերություններին կոչ է անում իրենց ուշադրությունը կենտրոնացնել Իրաքի նավթի վրա:

«ՌՈՅԹԵՐ»-«ԷՐԵՎԱՆ»

digitised by A.R.A.R.@

Աստվածամոր կերպարը ստեղծելու համար պետք է առաքինի մարդ լինել

Այսօր «Ազգ»-ի հյուրն է ճանաչված նկարիչ Կարեն Սմբատյանը

Գեղանկարիչ Կարեն Սմբատյանի յուրաքանչյուր ցուցահանդեսից հետո, երբ արվեստասերները վերստին հմայվում են նրա կտավների գունային զարմանահրաշ լուծումներով, Սմբատյանին որպես գեղանկարիչ բնորոշելու համար ակամա հիշում եմ ամենեւին էլ ոչ նրա վերաբերյալ գրված Եղիշե Չարենցի մի տողը «Արեւ ունես քո աչքերում»: Զարմանալի գունազգացողությամբ պատկերում է նա շրջապատող աշխարհը: Գեղանկարիչը ստեղծել է արեւոտ պայծառ գույների մի հրավառություն կարմրի, կապույտի եւ նարնջագույնի բաց երանգներից մինչեւ ոսկին ու ծիրանին եւ լույսի հեղեղ, լույսի տոն:

- Երբ Ձեր ինքնատիպ արվեստը փորձում են դասել գեղանկարչական այս կամ այն ուղղությանը, դուք վկայակոչում եք ձեր ազգային ակունքները:

- Այո, դա նշանակում է, որ ազգային ակունքները չափազանց զորեղ են, հայկական գեղանկարչությունն այսօր համարվում է ամենաուժեղներից մեկն աշխարհում: Մենք ունենք ազգային հիմք, ազգային հենք, ազգային պատմություն, ավանդույթներ ու խորը վարպետներ:

- Հարցազրույցներից մեկում, դուք հաստատում եք, որ ձեր ներկապնակում գերիշխողը կարմիրն է, քանի որ ըստ գունային ձեր տեսության բնության մեջ կարմիրի երանգները շատ ավելի են, քան մնացած բոլոր գույները, որ լույսն ու գույնը իրարից անբաժան են, որ լույսը եւ ստվերը գունալուսային կամ գունաստվերային հասկացություններ են: Անշուշտ աշխարհի նման ընկալումը տրված է միայն նկարչին եւ այն էլ վերուստ: Որո՞նք են շրջապատող աշխարհից ձեր առաջին խորը տպավորությունները: Գուցե մի քանի հուշ ձեր մանկությունից:

- Առաջին հիշողություններս կապված են վաղ մանկության հետ: Այսօր ուզում եմ վերհիշել նաեւ այն խորը տպավորությունը, որ թողեց ինձ վրա Մարտիրոս Սարյանի կտավների հետ իմ առաջին ծանոթությունը: 1947 թվականն էր, ես 15 տարեկան պատանի էի ու արդեն սովորում էի գեղարվեստի ուսումնարանում: Նկարիչների միությունը այն ժամանակ տեղավորվում էր պարսկական մզկիթում, ուր կար նաեւ ցուցասրահ: Ես առաջին անգամ բախտ ունեցա այնտեղ տեսնելու Մարտիրոս Սարյանի նկարները, հափշտակությամբ նայեցի բոլորը, կախարդված էի Սարյանի գույներով ու վրձնի վարպետությամբ: Տպավորությունն այնքան զորեղ էր ու խորը, որ երազումս հաճախ տեսնում էի Սարյանի նկարած բնապատկերներն ու քամու շրջույթից տարուբերվող ոսկե արտերը:

- Իսկ հետագայում, ավելի հասուն տարիքում սերը ոգեշնչե՞լ է Ձեզ ստեղծագործելիս:

- Անշուշտ, կանայք իմ կյանքում, նաեւ ստեղծագործական կյանքում ունեցել են մեծ դեր: Ես որպես նկարիչ գեղեցիկի հանդեպ անտարբեր չեմ մնացել, սիրահարվել եմ, սիրահետել: Սակայն պետք է խոստովանեմ, որ իմ ամենամեծ, անդավաճան, աստվածային սերը գեղանկարչությունն է, որի հետ կապված են եղել իմ բոլոր երազանքները, ձգտումները, որին ես տվել եմ իմ ողջ ժամանակը, ուժերը: Նկարելը, ստեղծագործելը ամբողջ կյանքում եղել է ինձ համար ամենամեծ երջանկությունը:

- Ձեր բազմաթիվ կտավներից հատկապես ո՞րն եք առավել նշանակալի համարում:

- Ինձ համար բոլորն էլ հոգեհարազատ են, թանկ: Սակայն այն աշխատանքները, ուր ես լուծել եմ ոչ միայն գաղափարային, այլ գեղագիտական առումով գեղանկարչական գունային հարցեր, համարում եմ ավելի նշանակալի: Դա «Նոյյան տապանն» է, «Շնորհակալություն աշխարհի ժողովուրդներին», մի շարք դիմանկարներ ու տեղ ես խորհում էի գույնի եւ ձեւի, ձեւի եւ գույնի, գույնի եւ գունային հարաբերությունների գույնի եւ ընկալվող աշխարհի մասին, որն անշուշտ գեղագիտական անսովոր ընկալում է: Այսպիսին է իմ եռագույն կարմիր, կապույտ, նարնջագույն գեղանկարչության հիմքը: Եռագույնի այս պրոցեսը իբրեւ նկարչի, ստեղծագործողի ինձ մոտ շարունակում է զարգանալ ու դեռ չգիտեմ, թե հետագայում ինչպիսի վերափոխումներ կունենա: Այսօր ուզում եմ առանձին խոսել մի այլ կտավի մասին, ավելի ճիշտ նրա ստեղծման պատմության մասին: Կտավը ավարտված է, բայց դեռ ոչ մի տեղ չի ցուցադրվել: Դա «Եռաբլուրի տիրամայր» անունը կրող նկարն է, որն անչափ նվիրական գործ է ինձ համար: Պատմությունը հետեւյալն է: Շուրջ հինգ տարի սրանից առաջ 93-ին ես ենթարկվեցի սրտի ծանր վիրահատության: Նախքան վիրահատությունը մի ինչ-որ առեղծվածային ներքին հավատով զգում էի, որ ամեն ինչ հաջող է ավարտվելու: Հետո հասկացա, որ դա Տիրամոր հովանավորությունն էր, այլապես դժվար էր պատկերացնել, որ կարելի է դուրս գալ այն վիճակից, երբ չէի կարողանում նստել, շարժվել, անգամ շնչել: Վիրահատությունն անցավ հաջող: Կյանքս պարտական էի տաղանդավոր վիրաբույժ Հրայր Հովակիմյանին: Վիրահատությունից քիչ անց նա ասաց «Կարեն ջան, այս վիճակից մեջ դուն կարող ես վազել 5 կմ եւ քալել 30 կմ»: Դա պարզապես ֆանտաստիկ մի հայտարարություն էր ու ես հարցրի դա իրողությո՞ւն է, թե՞ հրաշք: Ասաց «Կարեն ջան, ես միայն կատարող եմ, հրաշքը Աստծունն է, ասածս էլ ճշմարիտ է»: Հիվանդանոցից դուրս գալուց հետո որոշեցի նկարել Մարիամ Աստվածածնի նկարը, այդպես արտահայտելով իմ շնորհակալությունը, իմ հիացմունքը Աստվածամոր նկատմամբ: Ընդամենը մի քանի շաբաթ էր անցել հիվանդանոցից դուրս գալուց հետո, երբ զանգահարեց Արսեն եպիսկոպոս Բերբերյանը. «Կարեն ջան, ասաց, ես խնդրում եմ դու գաս ինձ մոտ, պայմանավորվենք, թե ինչպես պետք է իմ թեմի համար նկար նկարես»: Ես սիրով համաձայնեցի եւ մեր հանդիպումը կայացավ: Նա ցանկություն հայտնեց, որ ես նկարեմ Աստվածամոր նկարը: Զարմանալի էր, որ իմ ու եպիսկոպոսի ցանկությունն այդպես համընկան: Ես պատմեցի նրան, թե ինչու եմ վճռել նկարել Աստվածամոր նկարը ու հայտնեցի, որ այդ աշխատանքը ես անելու եմ անվճար: Նա ուրախացավ, հավանություն տվեց իմ վճռին ու ես անցա գործի, դա 1993-ի սեպտեմբերին էր: Արեցի բազմաթիվ էսքիզներ, բազմաթիվ ճեպանկարներ: Պարզ էր, որ նման ձեռնարկումը լուրջ ու տեւական աշխատանք էր պահանջում: Սակայն 4 տարի աշխատելուց հետո չէի կարողանում կտավն իր ավարտին հասցնել: Եղավ մի պահ, երբ հասկացա, որ Աստվածամոր կերպարը ստեղծելու համար ես պատրաստ չեմ: Նման առաքելության համար պետք էր լինել բյուրեղյա հոգու տեր, առաքինի մարդ: Այդպիսի մարդուն միայն կհաջողվեր ստեղծել Աստվածամոր կերպարը դրոշմելով դեմքին անսահման բարություն, վեհություն, անաղարտություն, առաքինություն, այսինքն արարել նրան այնպիսին, ինչպիսին կարող է լինել միայն ու միայն Աստվածամայրը, որի առաջ կարելի լիներ ծունկի գալ ու աղոթել: Ես, որ հաճախ եմ հրապուրվել, սիրել, մոլորվել, գայթակղվել, հոգեպես պատրաստ չէի: Գործը առաջ չէր գնում, հուսահատվեցի: 96-ի գարնանը վճռեցի հեռու մնալ այլազան հրապուրանքներից եւ այսպես ասած «ապաշխարել»: Ցանկություններս, միտքս, հոգիս ամբողջովին կլանվեցին Աստվածամոր կերպարով: Եվ ահա հրաշքի պես մի բան կատարվեց աստիճանաբար կերպարը սկսեց ամբողջանալ, հայացքը կենդանացավ, լուսավորվեց: Իմ «ապաշխարության» համար ես վարձատրվեցի: Այդ կտավը ես անվանել եմ «Եռաբլուրի տիրամայր»: Եռաբլուրում են թաղվել մատաղ հասակում իրենց կյանքը հայրենիքին նվիրաբերած մեր հարյուրավոր սուրբ նահատակները: Որպես հայ նկարիչ ես չէի կարող չարձագանքել դրան: Ինչպես տիրամայրն է Հիսուսին ոգեշնչել հայրենիքի սիրով, զոհաբերվելու պատրաստակամությամբ, այնպես էլ հայ մայրն է զավակին ուղարկել կյանքի գնով պաշտպանելու հայրենիքը: Այստեղ Հիսուսը հայրենիքի համար մահացող հայ պատանին է: Այսպիսին է նկարի ստեղծման լեյտմոտիվը:

- Առաջիկա ցուցահանդեսում արվեստասերները հնարավորություն կունենա՞ն դիտելու «Եռաբլուրի տիրամայրը» կտավը:

- Այո, կարծում եմ, որ այն պատրաստ է արվեստասերներին ներկայացնելու համար:

Զրույցը վարեց
ԺԱՍՄԻՆԱ ԱՐԵՎՇԱՏՅԱՆԸ

ՀԻՇԱՏԱԿԻ ՏՈՒՐՔ

150 տարի անց...

Ցերեկույթը, որը նվիրված էր հայ նոր գրականության հիմնադիր, մեծ լուսավորիչ եւ մանկավարժ Խաչատուր Աբովյանի անհայտ բացակայության 150-ամյակին, կազմակերպել էին Հայաստանի գրողների միությունն ու Խ. Աբովյանի տուն-թանգարանը: 1848 թ. ապրիլի երկուսը ճակատագրական եղավ մեծ հայի կյանքում: Նա առավոտյան դուրս եկավ տնից եւ այլեւս չվերադարձավ: Կորստի ցավով ու թախիծով համակված խոսքով առաջինը հանդես եկավ ՀԳ միության նախագահ, արձակագիր Հրանտ Մաթեւոսյանը: «Աբովյանի անհետացման տարեթիվը մեր պատմության սեւ էջերից է, ասաց բանասիրության դոկտոր, Աբովյանին նվիրված հիմնարար մենագրությունների հեղինակ Պիոն Հակոբյանը, որովհետեւ այդ տարի Աբովյանը դավադրության եւ անտարբերության զոհ դարձավ: Այդ փաստը մնաց դարի առեղծվածը եւ մինչեւ օրս էլ մեզ համար շատ բան պարզ չէ»: Նա ներկայացրեց Աբովյան գրողին, մանկավարժին, մեծ հայրենասերին, մատնանշեց գրողին բնութագրող անվանի գործիչների կարծիքները: «Երեք նշանավոր գիրք է գրվել մեսրոպյան տառերով. Աստվածաշնչի հայերեն թարգմանությունը, Մովսես Խորենացու «Հայոց պատմությունը» եւ Խ. Աբովյանի «Վերք Հայաստանին» (Ավ. Իսահակյան): «Վերք Հայաստանի» պատմավեպը առաջին անգամ լույս է տեսել 140 տարի առաջ եւ հետագայում ունեցել մի քանի հրատարակություններ, թարգմանվել է ռուսերեն եւ այլ լեզուներով: Ազգային գրադարանում առկա է վեպի հրատարակություն: Լավագույնը ակադեմիկոս Գրիգոր Խանջյանի ձեւավորած գրքերն են: «Աբովյանը արվեստում» թեմայով հանդես եկավ Աբովյանի տուն-թանգարանի նախկին տնօրեն, Աբովյանի դերակատար, վաստակավոր արտիստ Մուսայել Գալոյանը: Նա նշեց, որ Աբովյանին նվիրված պիեսները բեմադրվել են Երեւանում, Լենինականում, Կիրովականում, Դիլիջանում, Գորիսում եւ այլ քաղաքներում, ինչպես նաեւ հանրապետությունից դուրս: Աբովյանին նվիրված ֆիլմեր են նկարահանել կինեմատոգրաֆիստները, օպերաներ են գրել Ս. Զաքարյանն ու Յուրի Գեւորգյանը: Առաջինը Աբովյանի դիմանկարը ստեղծել է Լյուդվիգ ֆոն Մայդելը: Այդ թեմայով գործեր են ստեղծել Գ. Բաշինջաղյանը, Մ. Սարյանը, Մ. Աբեղյանը, Հովհ. Զարդարյանը, քանդակագործներ Ս. Ստեփանյանը, Ա. Տեր-Մարուքյանը եւ ուրիշներ: Աբովյանին նվիրված միջոցառումները շարունակվում են: Առաջիկայում ցուցահանդես կբացվի Հայաստանի ազգային գրադարանում:

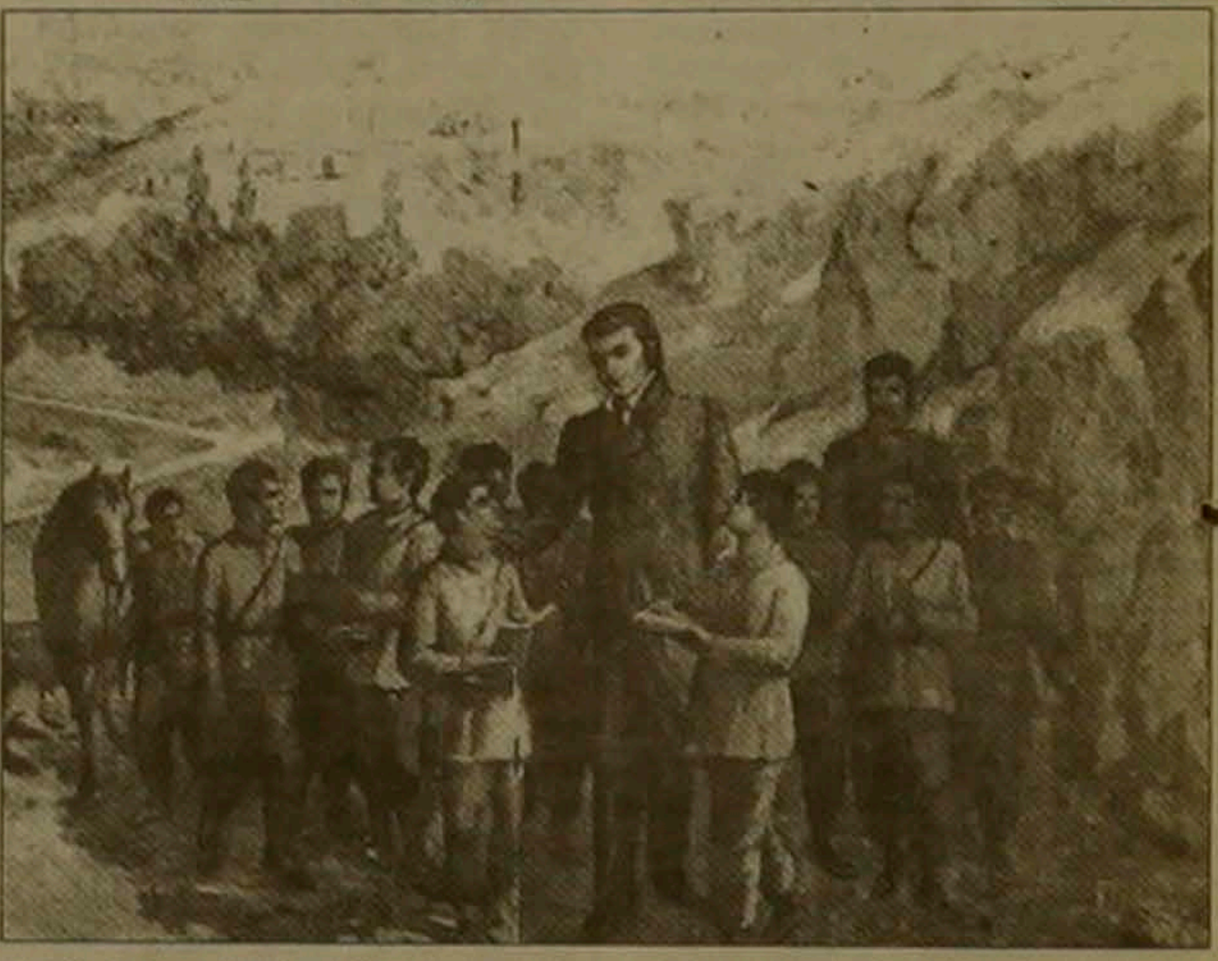

ՀՐԱՉՅԱ ՀՈՎՆԱՆՅԱՆ

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ

Սերբ բանաստեղծը՝ հայերեն

Երեւանի՝ «Ապոլլոն» հրատարակչությունը թարգմանաբար լույս է ընծայել սերբ բանաստեղծ Ջոկո Ստոյիչիչի «Աղբյուրն անապատում» ժողովածուն: Գրքում ընդգրկված են բանաստեղծի տարբեր տարիներին լույս տեսած ժողովածուներից ծաղկաքաղ գործեր, որոնք ամփոփված են երեք բաժնում՝ «Հայրենի եզերք», «Սեր եւ խոհ», «Բանաստեղծություններ՝ գրված երազում»: Այդ ստեղծագործությունները առանձին լույս են տեսել նաեւ Հայաստանի պարբերական մամուլում:

Գիրքը խմբագրել եւ առաջաբան է գրել գրող, հրապարակախոս Բաբկեն Սիմոնյանը, իսկ թարգմանությունները կատարել է բանաստեղծ Համլետ Կարծիկյանը: Իր հասակակից սերբ բանաստեղծին ուղղված խոսքում Կարծիկյանը գրում է. «Հայ բանաստեղծիս համար դրախտալի է հնչեցնել նրա քնարական ու ոգեղեն խոսքը, որն այնքան համահունչ է Գողգոթայի նույն ճանապարհով անցած մեր ժողովրդի ազգային ու համամարդկային ընկալումներին: Ու հիմա ես «Ապոլլոն» հրատարակչության շնորհիվ վայելում եմ ողորմածությունն Աստծո, որը ծնունդ է հոգեւոր հարազատության եւ կոչվում է «Աղբյուրն անապատում»»:

Գիրքը պոլիգրաֆիական բարձր որակով տպագրվել է Բելգրադում:

«Ազգ»-ի հատուկ թղթակից
Բելգրադ

ՀՈԲԵԼՅԱՐ

digitised by A.R.A.R.@

ՖՈՒՏԲՈԼ

Մնացին չորս մասնակիցներ

Հանրապետության գավաթի խաղարկության եզրափակիչի պատասխան խաղերը

Անցկացվեցին Հայաստանի Հանրապետության ֆուտբոլի գավաթի խաղարկության քառորդ եզրափակիչի պատասխան հանդիպումները:

«Երեւան»-«Արարատ»՝ 2-1: Այս թիմերի 2 շաբաթ առաջ կայացած խաղն ավարտվել էր «Երեւանի» վստահ հաղթանակով՝ 3-0 հաշվով: Իհարկե, դժվար էր կարծել, թե «Արարատը» կարող է հաջորդ փուլ դուրս գալ նման ծանր պարտությունից հետո: Սակայն մասնագետներին, «Նաիրի» մարզադաշտում հավաքված ֆուտբոլասերներին հետաքրքրում էր՝ արդյոք թիմը վերագտնո՞ւմ է իր խաղը: «Արարատը» վատ տպավորություն չթողեց, սակայն դա բավարար չէր ուժեղ ատրող «Երեւանին» հաղթելու համար:

Վերջինս առավելություն ուներ առաջին խաղակեսում: «Երեւանի» ֆուտբոլիստները մի շարք հնարավորություններ ունեցան դարպասը գրավելու: Հատկապես ակտիվ էին Կոտ դ'Իվուարի երկու լեգեոնականները՝ Սերժ Գոգուան եւ Զադի Գնոմագնոնը: «Արարատի» դարպասապահ Մայիս Ազիզյանի զգոնությունը մի քանի անգամ հեռահար հարվածներով ստուգեց Արմեն Կարապետյանը: «Արարատի» դարպասի մոտ հատկապես սուր պահ առաջացավ 20-րդ րոպեին: Ազիզյանը, փորձելով որսալ գնդակը, վրիպեց, եւ թվաց, թե գոլն անխուսափելի է, սակայն պաշտպան Արմեն Առաքելյանը գեղեցիկ ցատկով գնդակը հանեց դարպասից: Այնուամենայնիվ «Երեւանի» ֆուտբոլիստները հասան իրենց նպատակին: 30-րդ րոպեին եռակայլ կոմբինացիան հիանալի հարվածով ավարտեց Արմեն Սահակյանը՝ 1-0: Մինչեւ ընդմիջում մնացած 15 րոպեում կողմերը հնարավորություն ունեին հաշիվը փոխելու, բայց վարպետության պակասը զգացնել էր տալիս:

Երկրորդ խաղակեսն ակտիվ սկսեցին արարատցիները: Նրանք մրցակցի դարպասը գրավելու 2-3 հնարավորություն կորցրին: 58-րդ րոպեին, «Երեւանի» գրոհի ժամանակ, նրա երկու խաղացողները հայտնվեցին մրցակցի դարպասի դեմ-դիմաց, սակայն Արսեն Այվազյանի հարվածը շեղ ստացվեց: Դրան անմիջապես հաջորդեց «Արարատի» գրոհը, որի ժամանակ «Երեւանի» խաղացողները իրենց տուգանային հրապարակում խախտեցին կանոնները: 11 մետրանոց տուգանային հարվածը հուսալիորեն իրացրեց Կարեն Բարսեղյանը: Դրանից հետո «Երեւանի» խաղում ինչ-որ բան խախտվեց, եւ «Արարատը» տիրում էր նախաձեռնությանը: 75-րդ րոպեին «Երեւանի» պաշտպանները կրկին կոպիտ խաղ ցույց տվեցին սեփական տուգանային հրապարակում: Կրկին 11 մետրանոց հարված նշանակվեց նրանց դարպասին: Քանի որ Բարսեղյանը

փոխարինվել էր, գնդակին մոտեցավ Արշակ Ամիրյանը: Սակայն «Արարատին» վիճակված չէր հաղթել. «Երեւանի» դարպասապահ Հարություն Աբրահամյանը հիանալի ցատկով ետ մղեց Ամիրյանի հարվածը: Իսկ խաղավարտից մեկ րոպե առաջ Տիգրան Եսայանը աջ եզրով սլացավ աջ, գնդակը փոխանցեց «Արարատի» տուգանային մտած Դեղե Թամբուրային, որն էլ հաղթանակ բերեց «Երեւանին»:

«Շիրակ»-«Ցեմենտ»՝ 1-1: Այս խաղը մեծ հետաքրքրությամբ էր սպասվում: Հանրապետական առաջնության առաջատարը 0-1 հաշվով զիջել էր Արարատում, սակայն հաջորդ փուլ մտնելու լավ հնարավորություններ էր պահպանում: Բայց անբարենպաստ եղանակի պատճառով խաղը Գյումրիից տեղափոխվեց Արմավիր, եւ «Շիրակը» զրկվեց սեփական խաղադաշտի առավելությունից: «Հոբելյանական» մարզադաշտում հավաքված ֆուտբոլասերները ականատես եղան համառ պայքարի: Խաղասկզբում՝ 9-րդ րոպեին, «Ցեմենտի» ֆուտբոլիստ Գագիկ Մանուկյանը գրավեց «Շիրակի» դարպասը: Գյումրիի ֆուտբոլիստները ջանքեր թափեցին բեկում մտցնելու խաղի մեջ, սակայն հաշիվը հավասարեցնելուց ավելին նրանց չհաջողվեց: Պատասխան գոլը խփեցին «Շիրակի» ավագ Սամվել Նիկոլյանը:

«Փյունիկ»-«Ղարաբաղ»՝ 5-1: Արդեն 8-րդ րոպեին խաղի հաշիվը 2-0 էր: Առաջին խաղակեսում «Ղարաբաղի» ֆուտբոլիստներին հաջողվեց կրճատել հաշվի տարբերությունը, սակայն երկրորդում փյունիկցիները եւս 3 անգամ գրավեցին մրցակցի դարպասը: Այս թիմերի առաջին խաղը նույնպես ավարտվել էր «Փյունիկի» հաղթանակով (1-0):

«Էրեբունի-ՀՄՄ»-ՆԶՄԱ՝ 4-0: Հանրապետական առաջնության նորեկի բանակային թիմի երիտասարդ ֆուտբոլիստները առաջին խաղում 3 անպատասխան գնդակ էին բաց թողել իրենց դարպասը: Այս անգամ եւս նրանց փորձառու մարզիկները ավելի բարձր կարգ ցուցադրեցին եւ վստահ հաղթանակ տարան:

Այժմ, գավաթի խաղարկության կիսաեզրափակիչ փուլում կհանդիպեն «Ցեմենտ»-«Էրեբունի-ՀՄՄ» եւ «Երեւան»-«Փյունիկ» զույգերը: Առաջին խաղերը տեղի կունենան մայիսի 9-ին, պատասխան խաղերը՝ մայիսի 23-ին:

Առաջին խմբի մրցաշարում

Տեղի ունեցան հանրապետական առաջնության առաջին խմբի մրցաշարի 4-րդ տուրի խաղերը: Ներկայացնում ենք դրանց արդյունքները:

«Լեռնագործ»-«Զվարթնոց» 1-4, ՖԻՄԱ-«Լոռի»՝ 1-5, «Ալաշկերտ»-«Ղարաբաղ-2» 2-0, «Մուշ»-«Նաիրի» 2-3, «Սպիտակ»-ՆԶՄԱ՝ 2-0, «Նիգ»-«Դինամո-Էներգո»՝ 1-2: Մինչ այդ նախապես անցկացվել էր նաեւ 11-րդ տուրի ՆԶՄԱ-«Ղարաբաղ-2» հանդիպումը: Այդ խաղը 1-0 հաշվով շահել են ներքին զորքերի մարզական ակումբի ֆուտբոլիստները:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. ՆԶՄԱ	5	4	0	1	11-3	12
2. Նաիրի	4	4	0	0	12-7	12
3. Զվարթնոց	4	3	1	0	10-3	10
4. Լոռի	5	3	1	1	9-4	10
5. Սպիտակ	4	3	0	1	10-4	9
6. Դինամո	3	2	0	1	4-5	6
7. Ալաշկերտ	3	1	1	1	3-3	4
8. Մուշ	4	1	1	2	4-7	4
9. Նիգ	4	1	0	3	7-9	3
10. Լեռնագործ	2	1	0	1	3-5	3
11. ՖԻՄԱ	3	0	0	3	3-9	0
12. Քասախ	3	0	0	3	1-8	0
13. Ղարաբ.-2	6	0	0	6	2-14	0

ՍԱՄԲՈ

Յոթ մրցանակակիր

Լիսվայի Շյաուլյայ քաղաքում շարունակվում է սամբոյի Եվրոպայի առաջնությունը, որն անցկացվում է տարբեր տարիքային խմբերով:

Արդեն անցկացվել են երիտասարդների եւ պատանիների մրցումները: Հաճելի է նշել, որ հաջող են հանդես եկել Հայաստանի սամբիստները: Մեր հանրապետության մարզիկ-մարզուհիներից թեեւ ոչ մեկը չեմպիոն չի դարձել, սակայն 4 մասնակիցներ նվաճել են արծաթե, 3-ը՝ բրոնզե պարգեւներ: Երիտասարդների մրցապայքարում երկրորդ տեղ են գրավել եւ արծաթե մեդալակիրներ դարձել Ալլա Ավագյանը (52 կգ) եւ Քրիստինե Նաջարյանը (56 կգ): Աղջիկների մրցումներում երկրորդ մրցանակակիր դարձավ Լուսինե Ապրեսյանը (48 կգ), իսկ Ցողիկ Ծատուրյանը (40 կգ) եւ Նեկտար Ավետիսյանը կանգնեցին պատվո տեղի երրորդ աստիճանին: Մեր հանրապետության պատանիների տղաների արդյունքներն ավելի համեստ էին. պատանիների մրցավեճում փոխչեմպիոն դարձավ Կարեն Սահակյանը (48 կգ), իսկ Քաջիկ Պողոսյանը (65 կգ) արժանացավ երրորդ մրցանակի:

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ

Հաջողության ակնկալիքով

Ծաղկաձորի օլիմպիական մարզաբազայում ուսումնամարզական հավաքն ավարտելուց հետո այսօր ընբշամարտի Հայաստանի ազգային հավաքականը մեկնեց Մոսկվա, որտեղ մինչ մայիսի 3-ը կանցկացնի Եվրոպայի առաջնության նախապատրաստության վերջին փուլը: Հիշեցնենք, որ աշխարհամասի առաջնությունը տեղի կունենա Սլովակիայի մայրաքաղաք Բրատիսլավայում, մայիսի 5-10-ը:

Հայաստանի հավաքականում ընդգրկվել են 5 ըմբիշներ՝ Արմեն Մկրտչյանը (54 կգ քաշային կարգ), Կարո Սիմոնյանը (58 կգ), Ռոբերտ Խաչատրյանը (63 կգ), Սմբատ Գասպարյանը (69 կգ) եւ Արայիկ Գեւորգյանը (76 կգ):

Հուսանք, որ մեր ըմբիշները հաջող մրցելույթներ կունենան Բրատիսլավայում: Հատկապես մեծ են սպասելիքները Ատլանտայի օլիմպիական խաղերի արծաթե մեդալակիր Արմեն Մկրտչյանից եւ աշխարհի կրկնակի չեմպիոն Արայիկ Գեւորգյանից:

ՀԵԾԱՆՎԱՅԻՆ ՍՊՈՐՏ

Արսեն Ղազարյանի հաղթանակը

Ավարտվեց Հայաստանի ճանապարհներով անցնող բազմօրյա հեծանվավազքը:

Մրցումների վերջին՝ 6-րդ փուլում կրկին հաղթեց Արսեն Ղազարյանը: Նա Երեւան-Արմավիր-Աշտարակ 85 կիլոմետր մրցատարածությունն անցավ 2 ժամ 6 րոպե 58 վայրկյանում: Երկրորդ տեղը գրավեց Արմեն Գյոզալյանը, որը ցույց տվեց 2.07.43 ժամանակ, երրորդը Գեղամ Նաջարյանն է՝ 2.08.20: Փուլում սահմանված «Ամենաակտիվ հեծանվորդի» մրցանակը շնորհվեց Վաչիկ Խաչատրյանին, «Լեռնային արքա» մրցանակը՝ Արսեն Ղազարյանին:

Վեց փուլերի արդյունքում վստահորեն առաջին տեղը գրավեց Արսեն Ղազարյանը: Հեծանվավազքի հաղթողը 582 կմ մրցատարածությունը հաղթահարեց 15 ժամ 10 րոպեում: Մրցանակային հաջորդ տեղերը գրավեցին Արմեն Գյոզալյանը՝ 15.12.28 եւ Արտյոմ Գալստյանը՝ 15.17.37: Հետաքրքիր է նշել, որ այս երեք մարզիկներն էլ Երեւանի ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի ուսանողներ են:

Հեծանվավազքի «Ամենաակտիվ հեծանվորդի» եւ «Լեռնային արքա» մրցանակները նվաճեց Արսեն Ղազարյանը: Լավագույն երիտասարդ հեծանվորդի համար սահմանված մրցանակը շնորհվեց 16-ամյա Տիգրան Կորկոտյանին, որն ընդհանուր հաշվարկում գրավեց պատվավոր 7-րդ տեղը:

Հեծանվավազքը, որը կազմակերպվել էր ու անցկացվեց մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարարության ու հեծանվային սպորտի հանրապետական ֆեդերացիայի համատեղ նախաձեռնությամբ, ընթացավ բարձր մակարդակով: Ֆեդերացիայի նախագահ, Դավիթաշենի քաղաքապետ Ռուբեն Գեւորգյանը սահմանել էր մրցանակային հիմնադրամ՝ 560 դոլար: Բոլոր փուլերի հաղթողները մրցանակակիրները պարգեւատրվեցին դրամական մրցանակներով:

ՀՀ սպորտվարչության պատասխանատու մասնագետ Աշոտ Կորկոտյանը շատ կարեւոր համարեց այն փաստը, որ փորձառու հեծանվորդների հետ ասպարեզ էին մտել մի շարք երիտասարդ մարզիկներ. նա առանձնապես նշեց Վահագն Կարապետյանին, Վիկտոր Ավետիսյանին, Վաչիկ Խաչատրյանին, Արման Ավետիսյանին:

Ֆեդերացիայի նախագահ Ռուբեն Գեւորգյանը շնորհավորում է հեծանվավազքի հաղթող Արսեն Ղազարյանին

Այժմ մեր հանրապետության ուժեղագույն հեծանվորդները նախապատրաստվում են Թավրիզի միջազգային հեծանվավազքին, որը կմեկնարկի մայիսի 7-ին: Թիմում ընդգրկված են Արսեն Ղազարյանը, Արմեն Գյոզալյանը, Արտյոմ Գալստյանը, Վազգեն Ղուկասյանը, Դմիտրի Դյակովը եւ Գեղամ Նաջարյանը: Հավաքականի գլխավոր մարզիչն է Ալբերտ Սողոյանը:

ՇԱԽՄԱՏ

Չեմպիոնները որոշվեցին

Տիգրան Պետրոսյանի անվան Հայաստանի շախմատիստի կենտրոնական տան ավարտվեցին հանրապետության պատանիների եւ աղջիկների առաջնությունները, որոնց մասնակցեցին 170 շախմատիստներ: Խաղարկվում էին ոչ միայն չեմպիոնների կոչումները, այլեւ աշխարհի եւ Եվրոպայի առաջնությունների ուղեգրերը: Առաջին եւ երկրորդ տեղեր գրաված շախմատիստներն իրավունք էին ստանում մասնակցելու այդ առաջնություններին:

Մրցումներն անցկացվում էին շվեյցարական մրցակարգով, 9 տուրով:

Տղաները մրցեցին երեք մրցաշարերում: Մինչեւ 18 տարեկան պատանիների մրցապայքարում հաղթեց Գեւորգ Հարությունյանը (Երեւան), որը վաստակեց 7,5 միավոր: Երկրորդ-երրորդ տեղերը բաժանեցին Տիգրան Քոթանջյանը եւ Արամ Խաչատրյանը, որոնք ունեին 6,5-ական միավոր: Երկրորդ տեղը շնորհվեց Քոթանջյանին, որի գործակիցներն ավելի բարձր էին:

Այս մրցաշարում որոշվում էին նաեւ մինչեւ 16 տարեկան ուժեղագույն շախմատիստները: Այստեղ եւս հարկ եղավ դիմելու գործակիցների աղյուսակին: Բանն այն է, որ երկու մասնակիցներ՝ երեւանցիներ Գաբրիել Սարգսյանն ու Տիգրան Դավթյանը վաստակել էին 6-ական միավոր: Լրացուցիչ ցուցանիշներով Հայաստանի չեմպիոն ճանաչվեց Սարգսյանը:

Մինչեւ 14 տարեկանների մրցավեճը շատ լարված անցավ: 7,5-ական միավորով առաջին-երկրորդ տեղերը բաժանեցին Տիգրան Լ. Պետրոսյանը եւ Դավիթ Գ. Պետրոսյանը (երկուսն էլ՝ Երեւան): Չեմպիոնի կոչումը շնորհվեց Տիգրանին, որի գործակիցներն ավելի բարձր էին: Դավիթը գրավեց երկրորդ տեղը: Նշենք, որ այս երկու շնորհալի պատանիներն էլ պարապում են կրթության եւ գիտության նախարարության շախմատի մարզադպրոցում, երկուսի մարզիչն էլ ՀՀ վաստակավոր մարզիչ Գագիկ Սարգսյանն է:

Այս մրցաշարում որոշվեցին նաեւ մինչեւ 12 տարեկան տղաների լավագույնները: Հանրապետության չեմպիոնի կոչումը նվաճեց երեւանցի Արման Փաշիկյանը՝ 6 միավոր: Նույնպիսի արդյունք ցույց տվեց նաեւ Լեւոն Բաբուջյանը, սակայն նրա գործակիցներն ավելի ցածր էին:

Ամենակրտսերների՝ մինչեւ 10 տարեկանների մրցաշարում փայլուն հանդես եկավ Զավեն Անդրեասյանը (Երեւան), որը հաղթեց բոլոր 9 պարտիաներում: Երկրորդ տեղը գրաված Հրանտ Մելքումյանը ետ մնաց 2 միավորով:

Աղջիկները մրցեցին մեկ ընդհանուր մրցաշարում: Ահա թե 5 տարիքային խմբերում ովքեր գրավեցին առաջին եւ երկրորդ տեղերը. 18 տարեկաններ՝ 1. Նոնա Սահակյան (Արմավիր), 2. Նելլի Աղինյան (Երեւան), 16 տարեկաններ՝ 1. Լիլիթ Գալոյան (Երեւան), 2. Նարինե Գասպարյան (Վանաձոր), 14 տարեկաններ՝ 1. Անի Ավանեսյան (Կապան), 2. Ալլա Սահակյան (Արմավիր), 12 տարեկաններ՝ 1. Լուսինե Ապրեսյան (Երեւան), 2. Լիանա Աղաբեկյան (Վանաձոր), 10 տարեկաններ՝ 1. Տաթեւիկ Աբրահամյան (Երեւան), 2. Նունե Դարբինյան (Երեւան):

Աշխարհի եւ Եվրոպայի պատանեկան առաջնություններից բացի մեր ուժեղագույններին իրավունք էր տրվում նաեւ հանդես գալու հանրապետության մեծահասակների մրցումներում:

Մինչեւ 18 տարեկան տղաների մրցաշարի 5 եւ մինչեւ 14 տարեկանների մրցաշարի 3 լավագույնների թույլատրվեց մասնակցելու տղամարդկանց առաջնության առաջին խմբի մրցաշարին: Իսկ աղջիկների մրցաշարի հաղթող Նոնա Սահակյանն իրավունք ստացավ հանդես գալու Հայաստանի կանանց առաջնության եզրափակիչում:

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների դեսպանությունը հայտարարում է մրցութային ընդունելություն վարչական գծով օգնականի/քարտուղարի թափուր տեղի համար: Պահանջվում է անգլերենի լավ իմացություն եւ նմանատիպ աշխատանքի փորձ:

Դիմել Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների դեսպանություն, Բաղրամյան 18, կադրերի բաժին:
Հեռ. 52-46-61, 52-16-11 մինչեւ մայիսի 15-ը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը սկսում է 1998-1999 ուսումնական տարվա ընդունելությունը **մագիստրոսի կոչում** շնորհող հետևյալ ծրագրերով՝

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒՄ
ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Համապատասխան ֆինանսավորման դեպքում, ընդունելություն կլինի նաև հետևյալ ծրագրերով՝

ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄ ՈՐՊԵՍ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ

Բարձրագույն կրթությունը և անգլերեն լեզվի լավ իմացությունը պարտադիր են:

Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետն է **մայիսի 8-ը, ժ. 15⁰⁰**:

Տեղեկությունների համար դիմել՝
Երևան, Մարշալ Բաղրամյան 40
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
Ընդունելության գրասենյակ (19)
Հեռ. 27-16-29

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի հատուկ դասընթացների բաժին

Անգլերեն չորս փուլերով

Յուրաքանչյուր փուլի տեւողությունը՝ **(I եւ II փուլերի համար)** մայիսի 19-ից հուլիսի 18-ը, երեքշաբթի, հինգշաբթի օրերին ժամը՝ 17:00-20:00 եւ շաբաթ օրը ժամը՝ 14:00-17:00
(III եւ IV փուլերի համար) մայիսի 18-ից հուլիսի 17-ը, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ, ժամը՝ 17:00-20:00
Վարձը՝ 95 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ

Անգլերեն դիվանագետների համար

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ունկնդիրների արդյունավետ հաղորդակցման հմտությունները հետեւյալ բնագավառներում.
- *տեղեկության փոխանակում, ներկայացում եւ հայցում*
- *սոցիալական փոխազդեցություն եւ հաղորդակցման ռազմավարություն*
- *վարվելակարգ եւ միջազգային մշակույթի ներգործություն*
- *ենթատեքստ եւ բանախոսություն հանրության առաջ*
- *պաշտոնական փաստաթղթերի ձեւակերպում*

Տեւողությունը՝ մայիսի 18-ից հուլիսի 17-ը, երկուշաբթի, երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ ուրբաթ օրերին, ժամը՝ 16:30-18:30
Վարձը՝ 95 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ

Անգլերենի դասընթաց «Օսկար» շահած ֆիլմերի ցուցադրմամբ

Այս դասընթացը նախատեսված է անգլերենի միջինից բարձր գիտելիքներ ունեցողների համար: Կուսուցանվեն գրելու, կարդալու, խոսելու եւ լսելու հմտությունները: Կցուցադրվեն վերջին տարիների «Օսկար» մրցանակ շահած ֆիլմերը, որոնց քննարկումները եւ բացատրությունները կտրվեն դասընթացի ժամանակ:

Տեւողությունը՝ մայիսի 19-ից հուլիսի 18-ը
երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերին, ժամը՝ 17:00-20:00 եւ շաբաթ օրը ժամը 14:00-17:00
Վարձը՝ 95 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ

- Դասընթացների գրանցումը եւ վճարումը տեղի կունենան Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՀԱՀ) 19ա սենյակում, ժամը 9:00-ից 17:00
- Յուրաքանչյուր դասընթացին կընդգրկվեն առաջին 15 դիմորդները:
- Բացի անգլերենի առաջին փուլից, անգլերենի մյուս դասընթացներում ընդգրկվելու համար դիմորդները պետք է հանձնեն անգլերեն լեզվի քննություն, որը տեղի է ունենում յուրաքանչյուր ամսվա առաջին երկուշաբթի օրը, ժամը 13:00:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 27-16-58

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

Armenian Airlines

«Հայկական ավիաուղիներ ավիաընկերությունը» մայիսի 2-ից յուրաքանչյուր շաբաթ օր իրականացնելու է Երեւան-**Միլան**-Երեւան կանոնավոր չվերթը:

Տոմսերը կարող եք ձեռք բերել «Հայկական ավիաուղիներ ավիաընկերության» բոլոր գործակալություններից:

Տեղեկությունների համար զանգահարեք

58-39-69

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ամերիկյան Ընկերությունը աշխատանքի է հրավիրում աշխատասեր եւ աչալուրջ մարդկանց (ցանկալի է բարձրագույն կրթությամբ): Տեղերը սահմանափակ են:

Տեղեկությունների համար զանգահարել
56-28-63

Տղամարդկանց եւ կանանց քաշի նվազեցում ու կազմվածքի բարելավում առանց դիետաների եւ ֆիզիկական վարժությունների:

Մասնագետի խորհրդատվություն: Զանգահարել 22-04-90, ժամը 9-11-ը եւ 20-22-ը

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

1981 թ. արտադրության «Մոսկվիչ 2140» մակնիշի ավտոմեքենա:
Զանգահարել ***45.44.56***

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

մեկ սենյականոց բն. Նորքի IV զանգվածում, հեռ. **64-88-85:**

THE EURASIA FOUNDATION
Yerevan Office

announces job opening for
Program Associate, Private Sector Issues

Duties include analysis of grant proposals and maintenance of correspondence with applicants.

Preferred qualifications
- MBA degree. Two years work experience.
- Familiarity with reforms in business/economics spheres.
- Strong analytical skills.
- Fluency in written and spoken English, Russian and Armenian.
- Strong computer skills.

To respond: Applicants should submit a letter of interest and resume before May 10, 1998 to:

Regional Director, Caucasus
Eurasia Foundation
22 Isahakian Street, Suite 11
Yerevan, Republic of Armenia
Tel: (3742) 52-24-95, 58-55-98, 56-16-26;
AT&T/fax: (3742) 151-824

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ

Հայաստանի մասնաճյուղը հայտարարում է մրցույթ

ՖՈՏՈԺՈՒՌՆԱԼԻՍՏՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Մրցույթի նպատակն է օժանդակել լուսանկարչական վավերագրական այնպիսի ծրագրերի, որոնք կապված են երկարատեւ դիտարկումների հետ: Դիտարկումների առարկա կարող է լինել առանձին անհատ, անհատների խումբ, համայնք, տարածաշրջան կամ խնդիր:

Հաղթողները կստանան մինչեւ 1500 ԱՄՆ դոլարի համարժեք նպաստ: Այն նախատեսված է այն ձեռնարկումների համար, որոնք դժվար կլիներ իրականացնել առանց Հայաստանի բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամի (ՀԲՀԻՕՀ) օգնության:

Ծրագիրը պետք է իրականացվի մինչեւ 1998 թ. սեպտեմբերի 1-ը: Ծրագրի ավարտից հետո մասնակիցները պետք է ներկայացնեն աշխատանքների պորտֆոլիոն: ՀԲՀԻՕՀ-ն իրեն վերապահում է ցուցահանդեսի կազմակերպման եւ (կամ) կատալոգի հրատարակման իրավունք: Առանձին աշխատանքների եւ ամբողջ ծրագրերի հեղինակային իրավունքները մնում են հեղինակների մոտ:

Մրցույթին մասնակցելու համար պետք է ներկայացնել.

1. Ծրագրի նկարագրությունը եւ նրա կապը Ձեր նախորդ աշխատանքի հետ (մեկ էջից ոչ ավելի),
2. Ձեր ստեղծագործական գործունեության հակիրճ նկարագրությունը (1 էջ),
3. Ձեր նախագծի հետ առնչվող 10-15 լուսանկար (սեւ-սպիտակ, գունավոր, սլայդ): Աշխատանքների վերադարձը չի երաշխավորվում, հեղինակային իրավունքները պահպանվում են:

Փաստաթղթերը պետք է ներկայացվեն Բաց հասարակության ինստիտուտի օժանդակության հիմնադրամի Հայաստանի մասնաճյուղ մինչեւ ս/թ մայիսի 15-ը:

Հասցե՝ Երեւան 375019, Այգեձոր 53բ:
Հեռ. ***27-21-19, 27-17-19***

Մրցույթի արդյունքները հայտնի կդառնան 1998 թ. հունիսի 1-ին:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

36x7,5x15 մ չափսերով երկաթե քանդվող անգար, որը կարելի է օգտագործել որպես պահեստ, արտադրամաս, ինչպես նաեւ այլ նպատակներով: Անգարը տեղադրված է Էրեբունու շրջանի Ջրաշեն գյուղում: Գինը՝ 2000 դոլար:

Հեռախոս՝ **23-41-03, 57-42-46**

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

5 սենյականոց բնակարան
Արցախի փողոց շ. 8ա, բն. 44
Հեռ. 44-72-85, 44-71-45

ALLIANCE Co. Ltd
ԱԼԻԱՆՍ ՍՊԸ

«Ալիանս» ՍՊԸ-ն առաջարկում է
պոլիէթիլեն (գործ ճնշման) 1 կգ 560 դրամ
պոլիստիրոլ (ընդ. օգտ. համար) 1 կգ 570 դրամ
պերֆլորէթիլեն

Մեր հասցեն է. Տպագրիչների 9, թիվ 35/36,
Հեռ.՝ 52.16.00, 58.98.49, 52.93.90, ֆաքս՝ 56.51.02, կառ.՝ 68.56

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:

Զանգահարել 27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը 18-23

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur):

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչութեան տպարան. Երեւան-23, Արշակունեաց 2. Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69149. Պատուէր 809. Տպաքանակը՝ 3500. Ստորագրուած է տպագրութեան 27. 04. 1998. Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@